ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч. 3 БЕРЕЗЕНЬ 1991

No. 3 MARCH 1991

ПРОМІНЬ

Ч. 3 БЕРЕЗЕНЬ 1991 РІК XXXII

видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Виходить раз у місяць
Редагує Редакційна Колегія, редактор — Олена Гринь
Адміністратор і англомовний редактор —
Маруся Тарнавецька-Зурек

PROMIN
P.O.Box 3551, Sta. B.,
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3R4

Річна передплата в Канаді $17.00
Передплата до інших країн $20.00
Одно число ..... $ 2.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли.

PROMIN

VOL. XXXII MARCH 1991 No. 3

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee, Editor — Olena Hryn
Administrator and English Editor —
Marusia Tarnawecka-Zurek

PROMIN
P.O. Box 3551, Sta. B.,
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3R4

Subscription in Canada $17.00
Other countries $20.00
Single copy ..... $ 2.00

The editors reserve the right to edit submitted materials.

ЗМІСТ

Дмитро Павличко — Прихилимо одне до одного свої серця 1
Померла О. Мешко 1
Уляна Пелех — Пам'ятаймо пророкові турботи про мову 2
Олена Гринь — В роковини Тараса Шевченка ... 3
Анатолій Бортняк — Що ми? Сльози Шевченка .. 5
Т. Честахівський — Тарас на Чернечій горі 6
Дмитро Козій — Уривок з „Володар душ наших" (Шевчеко в кобзарських думах) 7
Іван Кейван — Тарас Шевченко — Маляр 8
Віднайдені щедеври 9
Володимир Січинський — Трипільська мальована кераміка 10
Нашим дітям 18
Провінційний з'їзд складових організацій СУС, Норт Бетелфорд, Саск. 19
Видання товариства плекання рідної мови 20
Союз Українок Канади при катедрі св. Івана, Едмонтон 21
50-ти літній ювілей подружжя Стефана і Михайлини Лемко 24
Свято книжки, Ґримсбі, Онт. 25
Вісті з Льондону, Онтаріо 25
Відійшов у вічність світлої пам'яти прот. Василь Бойчук 26
Квіти незабутнім 30
Пресфонд 31
До уваги нашим передплатникам 32
Смачного 32

CONTENTS

Helen Raycheba: Environmental Issues in Ukraine 12
Svitlana Muchin Exhibits at Ukrainian Cultural and Educational Centre 14
Koshetz Choir Reunion Search 14
Helen Raycheba: Chrystia Freeland Awarded Rhodes Scholarship 15
In Memoriam 16
Charges Likely over Chornobyl 17
Ukrainian Defend Lithuanian Parliament 17

На першій сторінці обкладинки — **Тарас Шевченко** (портрет І. Рєпіна)
На третій сторінці обкладинки — Подяка. Видання, які можна набути в централі Союзу Українок Канади в Саскатуні, Саск.
На четвертій сторінці обкладинки — **Т. Шевченко** (Ліноріз, худ. П. Заливаха 1964 р.)

Second Class Mail Registration Number 1925
International Standard Serial Number ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

Дмитро Павличко:

„ПРИХИЛИМО ОДНЕ ДО ОДНОГО СВОЇ СЕРЦЯ"

Дорогий батьку наш Києве, дорога мати наша Україно!

Катовані й покалічені неволею, гнані в рабство, але повсталі й звільнені від кайданів страху, стоїмо на Софійському майдані, сповнені ясної свідомості, що нема для нас іншого порядку, як тільки демократична і незалежна Українська держава.

Там, куди показує обдурений Богдан булавою, приготували вже зашморг референдуму, який, за підступним задумом Кремля, має знову затягнути нас у ярмо імперії, задушити нашу природу, мову й культуру, зламати хребет нашому національному духові.

Питання для референдуму сформульовані так, щоб збаламутити народ. Знаємо — нема особистої свободи, людина може бути вільною лише тоді, коли нація до якої вона належить, вільна і державна. **Нам же пропонують свободу, яку мав викуплений з кріпацтва Тарас Шевченко. Він був начебто вільною людиною,** та чому він саме тоді, коли його „особиста свобода" була задокументована, почав боротьбу за свободу України, **чому віддав за волю свого народу своє життя? Та тому, що не почувався вільним, бо його народ був у неволі.** І ми ніколи не будемо вільними людьми, допоки Україна, наша вітчизна, буде наймичкою у власному домі. Нас називають націоналістами за те, що ми прагнемо бути вільним і державним народом, стати впорівень з європейськими націями, бути господарями на своїй землі. Нам приписують шовіністи свою захланну й глуху натуру. Отже, заявляємо: нам чужа націоналістична зверхність, звідки б вона не походила, чиєю б вона не була. Ми ненавидимо імперський центр саме за те, що він во ім'я великодержавних цілей пригноблює народи СРСР і сьогодні кров'ю литовських патріотів намагається оновити свою лицемірну колоніальну федерацію.

В руках правлячої партії є все для того, щоб реставрувати на кілька років сталінізм, в її практиці є все для того, щоб обернути демократичні партії в могили під сибірською мерзлотою, але нема в неї сили зупинити ходу історії, знищити ідеали нашої державності, демократії, справедливості. З нами цивілізоване людство, з нами правда.

Рік тому стояли ми, взявшись за руки, демонструючи єднання наших земель, і з тієї плетениці долонь зродилась енергія, що знайшла своє втілення в Декларації про суверенітет України. Давайте ж і сьогодні подамо одне одному руки, прихилимо одне до одного свої серця, засвітимося приязню і людяністю, і напевно з того світла народиться здатність витримати всі випробування і перемогти.

Галичани й наддніпрянці, слобожанці й закарпатяни, волиняки й чорноморці, католики й православні, демократи й комуністи, так, і комуністи, які не втратили совісті й прагнуть служити своєму народові, українці й неукраїнці, всі мови нашої землі, — якщо ми об'єднаємося під знаменом нашої Декларації, під прапором нашої державності й соборності, ми виборемо справедливість для кожного громадянина України і для самої України, і наші діти на цій площі помоляться за нас.

20.I.91 р. *Літ. Україна*

ПОМЕРЛА О. МЕШКО

Першого січня 1991 р. померла Оксана Мешко, багатолітній політв'язень совєтських тюрем і концтаборів. Вже хвору і літню О. Мешко заарештували в 1980 р. і засудили на 6 міс. ув'язнення та 5 років заслання. Заслали на Далекий Схід у Хабаровський край. Повернулася до Києва 1985 року, відразу включилась в діяльність УГС (Українська Гельсінська Спілка), яку тоді очолював Вячеслав Чорновіл.

Минулого року її обрали головою комітету „Гельсінкі-90", який вона і очолювала до останніх днів, організовувала акції в захисті в'язнів С. Хмари і інших. Померла раптово, вертаючись з роботи.

Вічна їй пам'ять!

ПАМ'ЯТАЙМО ПРОРОКОВІ ТУРБОТИ ПРО МОВУ

Свого не цурайтесь!
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає...

Для нас, українців в Україні й в усьому світі, рік 1989-й був особливий — 175 ліття з дня народження Тараса Шевченка. В тому році ми вивчали таємницю величі Шевченкового духу, а разом з тим пізнавали велич краси, вартости нашої мови для народу.

Шевченко пробудив „слово", повернув йому історичну пам'ять, щоб ми, живі тепер і майбутні покоління, пізнали наше минуле, щоб прийняли ідеали і заповіти Шевченка, щоб ними наснажували свої серця.

Творчість поета сповнена турбот про мову, бо мова — це вияв багатства духовости українського народу.

А щоб цей вияв був можливий потрібно зберігати нашу рідну мову, зберігати національне коріння народу, щоб наша мова була окутана любов'ю і пошаною, тоді вона буде гордістю всіх українців, де б вони не жили.

Українська мова має свої особливості, якими вона відрізняється від інших мов. Багато в ній таємниць, чарів давнини. Наука про мови, навіть для нефахівця має в собі багато захоплюючого. Мова — найдосконаліше знаряддя, чудесне явище. Її значення неоціненне в житті народу й усього людства.

Слово — це чудесний засіб передавати людські думки. Скажіть дітям намалювати дерево, вони намалюють дерево, кожне інше, навіть, якщо назвою буде між ними одне чи більше однакових. Та кожне з них матиме спільне — стовбур, кору, гілля, листя, тобто все те, що має мати дерево. Виходить, що уявлення і слово — не те саме. А є слова такі, як вітер, здоров'я, холод, які викликають якісь уявлення, але дуже різні, набагато відмінніші, ніж були при слові „дерево". А додаймо до цього ще граматику, яка служить для словосполучень. Бо ж не можна сказати, наприклад, „Який чудовий погода", не буде ясно, коли вживаємо в невластивому контексті дієслово при слові поїзд „відійде", „відійшов". Болгарська мова, наприклад, не має відмінкових закінчень, іменник у ній у всіх відмінках звучить однаково, бо кожний відмінок вживається з прийменником. Французька і німецька мова вживають для розрізнення відмінків артиклів.

У нашій мові слова мають досить свободи щодо місця. Місце слова в реченні передає почуття. Ось Шевченкова поезія „Думи мої, думи мої, лихо мені з вами" — коли такий порядок слів, передано більше смутку, якщо б було сказано: „Мої думи, мої думи...". Додаймо до цього інші елементи мовлення, що ними є в нашій мові — наглос, інтонація, все це разом оформлює слова в мову, зрозумілу, точну й виразну.

Як мови постали й коли — невідомо! Було багато різних намагань досліти це явище, але вислід був один: мова не дається від народження, як, скажімо, здатність їсти. Дитина переймає мову від людей, які її оточують, а виникла мова, коли свою свідомість, що різнить нас людей від тваринного стада, люди почали використовувати — спільно полювати, будувати житло, поборювати всілякі труднощі. Який цей процес мусів бути складний, щоб заіснували мови народів, яким великим скарбом є тому для народу його мова!

Цих кілька інформацій подаємо на те, щоб спонукувати плин наших думок до зрозуміння, якою цінністю є мова для народу. Тому й збереження її, дбайливість про її чистоту, без засмічення чужими словами, про милозвучність, про багатство слів, про красу їх пов'язання у вислови, про багато інших таємниць мововзнавства нагадує нам, яким великим скарбом для народу є його мова. Про плекання її треба дбати в родині, в Церкві, в громаді, у виданнях, у науці — у цілому житті. Бо „Всі каравани знайдуть воду в краю пустинь і злих негод, як річка з роду і до роду, так мова з'єднує народ."

Уляна Пелех

В РОКОВИНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

„ВСТАВАЙТЕ, КАЙДАНИ ПОРВІТЕ..."
Ліногравюра Василя Касіяна з 1961 року.

З року в рік ми влаштовуємо „Шевченківське свято", щоб вшановувати Шевченка, як художника, поета, а головне, як пробудителя українського народу в часі найбільшого пригнічення і упадку національної свідомости в нашому народі.

Тарас Шевченко народився і жив після програної битви Іваном Мазепою під Полтавою (1709 р.), коли рука грізного царя Петра І не здрігнулася, щоб поголовно вирізати все населення Батурина, столиці Івана Мазепи. Про цю подію в містерії „Великий Льох" одна з персонажів говорить:

„Батурин спалила,
Сулу в Ромні загатила
Тільки старшинами
Козацькими... а такими,
Просто козаками ...
. . . . . .
Так гурти за гуртом
Виганяла та цареві
Болота гатила..."

(Це ж відомо, що Петроград стоїть на козацьких кістках).

Такий був стан на Україні після битви під Полтавою.

Але, що не встиг зробити цар Петро І, те доконала цариця Катерина ІІ. Це вона 1725 р. зруйнувала „Запоріжську січ" і запровадила кріпацтво (рабство) на Україні. Така кривда була зроблена українському народові. На цьому, звичайно, не скінчилось. Від цього часу царська Росія ввесь час запроваджувала ще сильніший терор на Україні.

Шевченко народився 9 березня 1814 року в кріпацькій родині. Про своє невідрадне дитинство він часто згадує в своїх віршах. Завдячуючи своїм великим здібностям, особливо в малярстві, і через особливий хід обставин Шевченко був викуплений з кріпацтва, закінчив Академію Мистецтв в Петербурзі, став вільною людиною. Та сильніше від мистецтва тягло Шевченка до „слова". Це ним найкраще можна висловити свої думки і передати їх іншим:

„Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос — більш нічого.
А серце б'ється — ожива,
Як їх почує!.. Знать, од Бога
І голос той і ті слова
Ідуть меж люди!..."

Відчувши цю місію Шевченко став писати, своїм **словом** став в обороні людських прав свого закріпаченого народу.

По закінченні Академії Мистецтв Шевченко подорожував по Україні. Він побував в Чигирині (столиці Богдана Хмельницького), Суботові (хуторі, де жив і був похований Богдан Хмельницький). Тут він почув багато переказів, легенд про скарби, поховані в льохах Богданової церкви. Почув про те, що ті скарби не звичайні (матеріальні), а духові. Що в тих льохах похована воля і слава козацька і хто докопається до тих скарбів, той верне волю і славу Україні.

На основі цих переказів і на основі своїх філософських міркувань Шевченко пише твір „Великий Льох".

Подія відбувається в Суботові навколо розкопування Богданового Льоху. Царські прислужники шукають матеріяльних скарбів. Звичайно, вони їх не знаходять, бо їх там немає. Але в людей живе легенда, живе духовна віра в правдивість легенди, що прийде той, хто поверне волю і славу Україні.

В творі Шевченко говорить про те, що в цей час розкопування (шукання скарбів) діється щось особливе, діє якась містична сила: на Україні народжується Месія, який і має вернути волю Україні. Правда, тут же говориться, що в цей самий час народжується Проти-Месія (мова про народження двох близнят:

„Та ще буде
Два дива твориться:
Сю ніч в Україні
Родяться близнята.
Один буде, як той Гонта,
Катів катувати!
Другий буде... катам помагати")

Все ж таки, основна ідея твору: **перемога добра над злом.**

В цьоу творі Шевченко висловлює свою віру в майбутнє — фактично, свої політичні погляди.

„Церква-домовина
Розвалиться... і з-під неї
Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!"

І так Шевченко, шукаючи Месію українського народу, став для нас сам тим Месією, **пророком.**
Його вірування — це наші вірування.

Олена Гринь

Леся Українка

НА ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

Колись нашу рідну хату
Темрява вкривала,
А чужа, сусідська хата
Світлами сіяла.

Та минав Ти, наш Кобзарю,
Чужії пороги,
Орав свою вбогу ниву,
Рідні перелоги.

Гомоніла Твоя кобза,
Гучною струною,
В кожнім серці одбивалась
Чистою луною.

Спочиваєш Ти, наш Батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила Твоя пісня
Думки на Вкраїні.

Хай проміння Твоїх думок
Поміж нами сяє, —
„Огню іскра великого"
Повік не згасає!

Щоб між нами не згасало
Проміння величне:
Ти „поставив на сторожі"
Слово Твоє вічне.

Ми, як Ти, минати будем
Чужії пороги,
Орать будем свої ниви,
Свої перелоги!

Анатолій Бортняк

ЩО МИ?..

ПУБЛІЦИСТИЧНІ РЕМІНІСЦЕНЦІЇ

„І мертвим,, і живим,
І ненародженим землякам моїм
В Україні і не в Україні
Моє дружнє посланіє,

Тарас Шевченко

СЛЬОЗИ ШЕВЧЕНКА

Тільки я, мов окаянний,
І день і ніч плачу
На розпуттях велелюдських,
І ніхто не бачить...

Порожньо, боляче, щемко
ниють думки і слова.
Сльози ковтає Шевченко —
в грудях печаль світова.

Серед німотної хвищі
квилить, як зранений птах,
ще пастушком — в бур'янищі,
на велелюдді — в літах.

Очі сльозяться уперті,
як небеса восени.
Вже і по смерті — в безсмерті
не висихають вони.

Сліз не соромлячись, плаче
геній народний. А ми?
Не умивались неначе
тими гіркими слізьми.

Ясновельможним на втіху,
дружньо крокуєм навскач,
Оптимістичні до сміху,
ми не ударимось в плач!

Більше від цього не стане
(сказано вже) ковбаси.
Та й не усе ж бо погане...
Щось ти, приміром, їси?

Нині ми всі плюралісти.
Можна, собою само,
ще й один одного їсти,
поки не переїмо.

Поки не щезнем назавше
у безпросвітній пітьмі...
Годі! Настільки хіба вже
ми і сліпі, і німі!

Нас же у світі багато
він же єдиний, Тарас!
Він же карається клято,
гірко ридає — за нас...

Як нам, розправивши плечі,
що під'яремно печуть,
вчути його — з гуркотнечі,
із велелюдних розпуть!

Як нам, коли ще не пізно,
ніби зайшов у храм,
душі очистити слізно?
Може, й полегшає нам.

Літ. Україна

Т. Шевченко

І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ...

(уривок)

Я ридаю, як згадаю
Діла незабуті
Дідів наших: тяжкі діла!
Якби їх забути,
Я оддав би веселого
Віку половину...
Отака-то наша слава,
Слава України!...

Отак і ви прочитайте,
Щоб не сонним снились
Всі неправди, щоб розкрились
високі могили
Перед вашими очима,
Щоб ви розпитали
Мучеників: кого, коли,
За що розпинали?...
Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата,
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати!

ТАРАС НА ЧЕРНЕЧІЙ ГОРІ

Родичі та шанувальники копають могилу Т. Г. Шевченку

Оце учора, 16-го, тільки що вивершив батькові Тарасові могилу сажені в дві заввишки, а тепер піду оброблять; добрий люд дуже поміг мені в сьому ділі: з канівським людом начав робить могилу, а кінчив з пекарцями й хмілянами (поміщичими кріпаками), — одні за 7-м верств від Канева, а другі — за 14-ть, і робили щиріше, ніж канівське міщанство. Боже мій! Як би мені хотілось хоть капелиночку подякувать їм на прощання — зварить їм обід на вічне поминання батька Тараса; це ж у нас обичай старинного заповіту, і народ наш дуже за його придержується. Дуже б гарно було, бо батька України поховали, а людові не дали ні шматочка хліба в поминок, тільки своя громада та попи випили по чарочці, трошки перекусили печеної риби з хлібом, а потім Шевченки сім'єю зварили капусти й локшин два горшки, то ж все для своїх п'ятнадцяти чоловік, та тим і закінчили. А потім роз'їхались по куточках, як горобці по остріхах, тільки я один остався і кожен день вештаюсь по Тарасовій горі, хоть дернину або дві викопаю та положу йому на широкі груди і якось легшає на серці.

Канівським панам і людові якось моторошно дивиться на мене, що я, панич з великого Петербургу, та надіну гайдамацькі штани й сіру свитку, та візьму заступ в руки й роблю Тарасові могилу не так, як би пан робив з заступом в руках, а таки так, як добрий хазяйський син або щирий робітник, або, ще краще, як добрий пан посеред кріпаків з палицею або батагом пристає до помочі людові на панщині; та ще після того возьму та прочитаю що-небуть із „Кобзаря" або карандаш в руки та й нарисую якого чоловіка або-що, — те їм в дивовижу і самі не придумають і не приберуть собі толку, що б то воно за чоловік такий. Сказать би, що воно пан, так не виходить: пани ж того не роблять, що він виробляє заступом і довбешкою.

От для сих сиріт я дуже бажав би од усього серця зварить обід коло Тарасової хатини і пом'януть з щирим нашим людом його велику да любящу душу, нехай би вони згадували, що колись-то було, як приїхав батько Тарас з далекої дороги у свою господу панувать між ними. Вони всі називають його батьком Тарасом, рятувавшим їх волю, а гора, на котрій поховали — Тарасовою горою, замість прежнього названия Чернечою.

Г. Честахівський,
(Лист до Ф. І. Черненка від 17-го
червня 1861 року,
„Киевская старина", 1898, февраль).

ШЕВЧЕНКО В КОБЗАРСЬКИХ ДУМАХ

Навколо Шевченкової могили творилися леґенди. Один дідусь переказує оповідання, яке чув ще від батька, „що кожної місячної ночі виїжджав на Шевченкову могилу воїн. Він був задуманий, грізний. Над Дніпром лунала його заповітна пісня:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте.

А хто раз чув його пісню, навіки вона залишалися в серці народу.

У свідомості народу його геній-опікун набрав рис стародавнього билинного богатиря. Іван Іванченко, один з народних кобзарів, що творили в нашому віці, відтворює образ Шевченка стилістичними засобами билин і дум: при народженні Тараса зоря заглядає в віконечко. Усміхнувся хлопчик до неї, а зоря бажає йому,

щоб життя в нього було піснею —
вічно вільною, людям сонечком.

Мати несе дитину скупати в Дніпрі. Дніпро, який був скутий морозом, розбиває лід, щоб зготувати купіль дитині. Тарас-дитина втрачає батька-матір, але не стає сиротою.

Тепле сонечко було матір'ю,
Ясний місяць був рідним батеньком,
А всі зіроньки — брати з сестрами;
Буйний вітер був за товариша,
Степ широкий був його радістю,
А Дніпро старий — його думами,
Соловей в гаю — його піснями.

Коли хлопець почув у собі віще серце, пішов степом зеленим, став на високій могилі і просить у стокрила-орла, щоб подарував йому „золоту кобзу — струни срібні". Заграло синє море, показався на ньому байдак з чорноморцем, старим віщуном. Подав віщун хлопцеві золоту кобзу і каже:

Візьми, сину мій, — це душа твоя,
Вона вся жива, в тобі житиме.

Сказав і зник. Торкнув Тарас струни срібні і задзвеніла кобза піснею ясною.

Надлітає орел і хлопець просить його:

Гей ти, орле мій, сизокрилий брате,
Скинь перо мені з крила дужого.

Орел скидає „з свого вільного крила" перо, „перо дивнеє".

Хлопець умочив перо в море синєє,
Став писать ті пісні свої,
Пісні дужії, пісні віщії, —
І хитнулась земля, затряслась кругом.

Деякі епічні риси народний кобзар зачерпнув із дум. Під думу стилізує він „утечу з неволі" засланого поета. Він змальовує сцену, як поет стоїть у неділю на валу й думає-гадає про рідний край.

А тоді

...бере човна, без весел, вітрила, сідає,
Ді рідної землі з неволі утікає.
А море сердите човен хоче розбити,
Перекинуть, залити і плавця смілого затопити.

Але поет виявляє чарівницьку силу:

Він струни зачіпає, і пісня по морю лунає...
Тоді море буряне затихає.

Так утихомирив колись розбурхане море Олексій Попович з народньої думи.

Таким чином поет у народній уяві стає чудодієм, що панує над стихіями.

Але головне — він володар душ, який веде на вершини. Час даремне намагається віддалити Шевченка від нас. Шевченко понад часом. Він промовляє до живих, і мертвих і ненароджених.

Дмитро Козій
(уривок з „Володар душ наших")

Тарас Шевченко

КОБЗАР

Вітер віє-повіває,
По полю гуляє.
На могилі кобзар сидить
Та на кобзі грає.
Кругом його степ, як море
Широке, синіє;
За могилою могила,
А там — тільки мріє.
Сивий ус, стару чуприну
Вітер розвіває;
То приляже та послуха,
Як кобзар співає.

Іван Кейван

ТАРАС ШЕВЧЕНКО — МАЛЯР

Автопортрет. Офорт. 1840.

Тарас Шевченко вже з самого малку виявляв талант до малярства. Бувало, як нарисує вуглем на стіні коня, собаку або козака, то й діти і старші люди дивуються його талантові.

Товариші-ровесники дуже любили молодого Тараса, бо все, що він вигадував або робив, було цікаве й гарне.

Тарасові було дев'ять років, як померла його мати, а три роки пізніше помер і його батько. Залишився Тарас на світі круглим сиротою. Він учився тоді в школі дяка Богорського, в нього він і жив, бо не мав де прихилитися. Дуже любив малювати — коли роздобуде бувало якийсь клаптик паперу, то зараз зробить маленьку книжечку і гарненько розмалює її хрестиками, візерунками і квітками. Дяк був п'яниця і часто бив своїх учнів-дітей. Не витерпів Тарас і втік від дяка. З собою забрав тільки книжечку з образками. Пішов шукати маляра, щоб навчив його малювати. Дуже хотів стати славним мистцем-малярем.

У містечку Лисянці прийняв Тараса один маляр, але не вчив його малярства, а заставляв носити воду з річки, рубати дрова й розтирати фарби. Тарас і від нього втік і пішов до другого маляра в селі Тарасівці. Цей маляр тільки глянув на ліву руку Тараса і сказав: „Ти, хлопче, не маєш жадного таланту до малярства. З тебе навіть шевця чи бондаря не буде".

Зажурився малий Тарас, заплакав і помандрував назад у рідне село. Там став громадським пастухом овець.

Пустить він, бувало, овечки на пасовище, а сам сяде в кущах, вийме з-за пазухи книжечку з образками і любується ними, або сам щось малює, а тим часом вівці йдуть у шкоду. Ні, не буде з нього ні пастуха, ні хлібороба, ані ремісника. Він бажає всією душею бути тільки малярем.

Побув Тарас деякий час за наймита у священика о. Кошиці, але в кожну вільну хвилину малював. На стінах стайні й комори понамальовував людей, церкву та київську дзвіницю.

Тарас знову почав шукати вчителя. Знайшов маляра в селі Хлипнівці. Цей маляр побачив талант Тараса, але не міг прийняти його в науку. Тарас був кріпак і мусів дістати дозвіл на це від пана Енґельгарта. Пішов Тарас у Вільшану, щоб попросити у пана дозволу на навчання. Пан уподобав Тараса і, замість дозволу, забрав його до своєї кухні за помічника, а згодом зробив своїм козачком-льокаєм. Тарас мусів сидіти в передпокої і чекати, коли пан закличе і скаже щось подати.

Сидів Тарас у передпокої, співав тихенько українські народні пісні та рисував олівцем на папері карпати з образів, що висіли на стінах.

Пан Енґельгарт часто їздив і брав з собою Тараса. Одного вечора, коли вони перебували у Вильні, пан поїхав на баль, а Тарас сам залишився в покоях. Він засвітив свічку і взявся рисувати козака. Працював зі захопленням до пізньої ночі, аж пан повернувся з балю і застав Тараса за рисуванням. Пан скипів гнівом, бо від свічки могла знятися пожежа, і звелів гайдукові вибити Тараса різками. Все ж він побачив, що Тарас має великий мистецький талант, і вирішив вивчити його на свою домашнього маляра. Коли переїхав у Варшаву, віддав там Тараса в науку до славного мистця-портретиста Франца Лямпі.

Тарас, тоді вже 16-літній юнак, так чудово рисував і малював портрети, що навіть не кожний справжній мистець так зумів. За якийсь час пан Енґельгардт переїхав до Петербурґу і там віддав Тараса до маляра-ремісника Ширяєва. Тарасові замало було науки в Ширяєва і він ходив літніми ночами до парку, де було багато статуй. Там змальовував ці статуї в свій альбом. За такою роботою застав його мистець-маляр Іван Сошенко — земляк Тараса. З того часу Сошенко заопікувався Тарасом. Тарасові малюнки показав великим мистцям і професорам Академії Мистецтв.

Чудові рисунки й малюнки Тараса так сподобалися мистцям, що вони вирішили викупити його з кріпацтва. Тарас став вільною людиною і почав учитися у високій мистецькій школі-академії. Тарас Шевченко став великим мистцем-малярем і його картини та портрети широко відомі не тільки по всій Україні, але й у чужих краях.

ВІДНАЙДЕНІ ЩЕДЕВРИ

У Варшавській Національній бібліотеці виявлено дошки офортів (вигравірувані Шевченком на міді), а саме: „У Києві", „Дари в Чигирині", „Видубицький монастир у Києві".

Там же знаходяться картини (оргінали) — Скеля „Монах" і „Тріо".

Деякі з них до уваги читачів.

У Києві. Офорт. 1844.

Дари в Чигирині 1649 року.
Офорт. 1844.

Тріо. Сепія. 1851.

Володимир Січинський

ТРИПІЛЬСЬКА МАЛЬОВАНА КЕРАМІКА

Мальована Трипільська кераміка с. Більче у Галичині.
Trypillian ceramics. Village Bilche, Halychyna.

Хліборобський характер нашої країни, де автохтонне населення плекало ріллю з найдавніших часів, та велике багатсвто глин найкращої якости видатно сприяли розвитку ганчарства, що після виробів з дерева, займає друге місце в українському вжитковому мистецтві.

Українське керамічне виробництво має дуже давню культуру і світле минуле, як мало яке інше виробництво народів Европи. А щоби як слід пізнати і зрозуміти цю галузь української творчости у цілому багатстві часових змін і теритотіяльних особливостей, зокрема виробництво т.зв. народнє (селянське), — треба прослідити цілу еволюцію цього виробництва від найдавніших часів.

Найстарші вироби з глини походять на Україні, так само як і в цілій Европі, ще з передісторичних часів у молодшій кам'яній добі т.зв. неоліту, коли люди перейшли з осілого способу життя та почали займатися хліборобством. З тих часів відома лише примітивна груба посуда, яку виробляли в руках. Та все таки і в цій добі, що сягає 4,000 — 3,000 років перед Хр., з'явилася потреба прикрашувати глиняну посуду видряпаним візерунком у формі простих і хвилястих ліній, ланцюжків, трикутників, півкола та ін. — себто орнаментом майже виключно ґеометричного характеру або у формі зв'язаної в одну цілість сітки, що нагадує рибячу луску.

Але особливе значіння для пізнішого розвитку керамічного виробництва мала славна т.зв. Трипільська або Передмікенська культура з чудовою мальованою керамікою, що існувала на Україні під кінець неоліту і на початку енеоліту (мідяної доби), себто коло 2.500 — 2.000 років перед Хр. Трипільська культура займала на Україні великий простір від Чорного Моря до Чернігова і від Кубані до басейну Дністра; найбільше знахідок сконстатовано на берегах середнього Дніпра (с. Трипілля та ін. звідси й назва культури), на південно-західньому Поділлі та Галичині поміж Серетом і Збручем. Трипільську мальовану кераміку виготовляли без ганчарського кола, але досконалим способом, дуже старанно, на зовні вигладжено, з дуже добре випаленого матеріялу та з тонким колірованим рисунком.

З різних господарських посудин відомі великі горщики амфори грушковатої форми — правдоподібно для переховування збіжжя, півколисті ніби миски чи накривки т.зв. „біноклі" або двійняки — невідомого призначення чарочки, збанки та ін.

Така посуда звичайно забарвлена різними відтінками біло-помаранчевого кольору з орнаментикою у барвах білій, чорній, жовтій, червоній, гнідій і фіолетній. Орнаментальний рисунок дуже різноманітний і живий, складається, з рівнобіжних, прямих, хвилястих і ломаних ліній, точок, кола, спіралі, меандра, зикзака, рівнораменного хреста. Та найбільш характеристичними і поширеними мотивами були меандричні закрути і спіралі, що або мають безконечну тяглість, або перериваються іншими хвилястими мотивами або нарешті (у новіших виробах) розкладаються на окремі орнаментальні елементи (гл. рисунки).

З фіґурних виображень зустрічаємо в Трипільській кераміці схематичні рисунки вола, пса, свині, оленя, рідше коня, барана й чоловікоподібні, головно жіночі, постаті. Знайдено також пляшки у формі голови вола; миски з чоловічими ногами, у виді птаха і т.д.

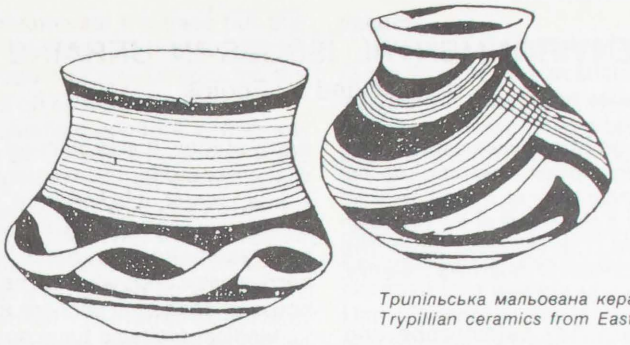

Трипільська мальована кераміка зі Східнього Поділля.
Trypillian ceramics from Eastern Podillia.

В часовій еволюції розрізняють кілька ступенів розвитку мальованої кераміки: жолобкована орнаментика переважно з рівнобіжних рівчаків з уживанням білої і темних барв; далі, переважний мотив двохбарвної спіралі з червоної і темногнідої фарби і нарешті різнокольоровий рисунок, здебільшого на жовтому і червоному тлі, орнамент білою, бурою і чорною фарбою (Більяче, Кошилівці).

З окремих знахідок із мистецького боку дуже інтересна миска з с. Томашівки на Уманщині з „абстрактною" як на сучасний погляд, орнаментикою, а особливо посуд з Крутобород на Поділлі з прекрасною композицією з ґеометричних мотивів і фіґурного рисунку.

Цікаво відмітити, що під кінець Трипільської культури виліплювали навіть статуетки у формі звірячих і людських постатей і моделів хатземлянок. Одну з кращих жіночих фіґурок знайдемо в с. Фурманівці на Кам'янеччині, які дають нам деяке уявлення про тодішній естетичний „ідеал" жіночої краси примітивної людини, що жила 4,000 років перед нашою добою.

Високо розвинена Трипільська культура на Україні в історії людства займає таке важне місце, що деякі вчені її назвали „Передмікенською", уважаючи її основою мікенської (чи еґейської) культури, з якої розвинулося грецьке античне мистецтво.

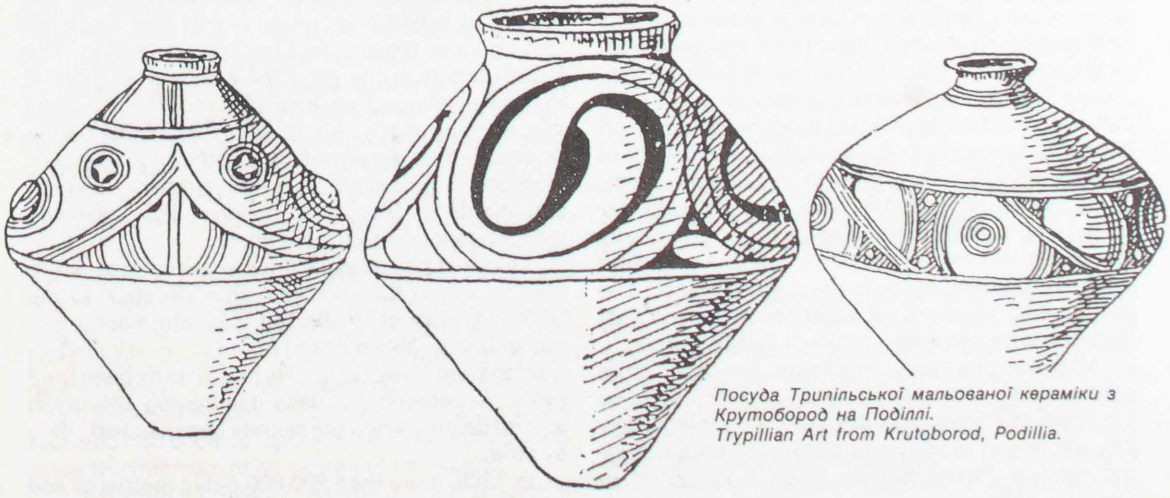

Посуда Трипільської мальованої кераміки з Крутобород на Поділлі.
Trypillian Art from Krutoborod, Podillia.

(„Нова Хата". Львів), ч. 1. 1936.
Передрук з *„Наше життя", листопад 1990.*

ENVIRONMENTAL ISSUES IN UKRAINE

as provided by Ecolos

ECOLOS is a network of independent and voluntary groups of individuals who express solidarity with the environmentalist movement in Ukraine. It was organized in December, 1988, and is a committee of the Canadian Friends of Rukh, Toronto. The following news item appeared in the Morning Edition of Moscow's Izvestiya, April, 1990. This is a condensed version:

The greatest modern day catastrophe and nation-wide disaster occurred on April 26, 1986, when the No. 4 reactor of the Chornobyl Nuclear Power Station exploded. The tragedy affected the lives of millions of people.

Chornobyl Tragedy Day was officially commemorated for the first time on April 26, 1990. The main event of the day for Moscow was the fund-raising "Chernobyl" telethon, which started at midnight on April 26 in the Rossiya movie and concert hall. It was televised by the all-Union Second Program for 24 hours. The Izvestiya editorial office pledged 15,000 rubles, while the total sum of money donated by the end of the telethon was 70,332.000 rubles and $4,738,000.

Many foreign organizations have assumed the cost of treating patients. It costs 100,000 rubles to treat one child suffering from luekemia abroad and the same amount to relocate one family from a radiation affected zone.

In Kiev, all the churches in the city and in the eparchy rang their bells. A large number of people gathered for an all-Ukrainian prayer service in front of St. Sofia's Cathedral on the vast Bohdan Khmelnitskiy Square. A minute of silence was declared at 8:00 p.m. Traffic stopped and lights were turned off in the windows of this city of 3 million. Thousands of candles were lit in keeping with traditional custom.

In Belorussia this date, too, was officially declared Chornobyl Tragedy Day. A fund-raising rally and a requiem mass took place in Minsk's Dinamo Stadium. Candles were lit when it grew dark. The Belorussian Academy of Sciences proposed that Belorussia be declared a national disaster zone.

After the Chornobyl explosion, the other three reactors were closed down for a few months. Since the town of Pripyat was declared unlivable, a new city was begun to house the workers of the Chornobyl Nuclear Power Station when it reopened in October, 1986.

The new city was Slavutych, located on the Dnipro River, 45 km northwest of Pripyat and 200 km north of Kiev. It was planned as a 21st century city with every modern convenience and surrounded by a green forest. It is beautiful, with white high-rises, clusters of cottages with peaked roofs, straight boulevards and lovely green lawns. Mushrooms and berries grew everywhere. There are trade centres, a house of consumer services and a movie theatre.

Medical facilities have not yet been completed and a school, a day-care centre, the House of Culture and an athletic centre have yet to be built. However, construction is being slowed down and doubts are appearing about this "fairy tale town".

G. Dolzhenko, staff correspondent for the Moscow *Rabochaya Tribuna,* wrote a very disturbing article in its April 25, 1990 issue about Slavutych, titled, "A City Without a Future".

After months of rumours, a terrible truth is coming out. It seems that Stavutych was built in the very centre of the highest radioactive contamination in the whole area.

Nobody can explain how such a mistake could happen. The area had been surveyed many times. In August 1986 and again a year later, letters came from the USSR Ministry of Health stating that no restrictions on residence existed in that area, that children could safely live there and even farmsteads could be developed.

It appears that nuclear specialists heard the ringing of radiation monitors in that area since the first hours of the accident but took no action. The forest rangers in charge of the woods were the first to raise the alarm. They encircled the city with gates and warning signs. Along with employees of the Chornobyl nuclear power station, they began to take readings with dosimeters on the streets and in the apartments of Slavutych, however they resented independent dosimeter operators.

The chief physician of the disease control centre tried to report the contamination situation to the USSR Ministry of Health but that information was not welcome. When asked about it, he laughed, "I want to keep on working". He had already been fired twice. A decision on decontaminating Slavutych was made only when the secrets began to leak, little by little.

In 1989, more than 200,000 cubic metres of soil were removed and the same amount shipped in at a cost of 50 million rubles. The forest around the city cannot be removed or replanted. It would take 50

million rubles to decontaminate the trees but this would not solve the problem. The wind carries radioactive particles into the city in spite of the woods being cordoned off by barbed wire.

Commissions of scientists continue giving advice to the residents: be careful where you walk; keep to the footpaths only; do not eat untested vegetables; test your garden plot for radiation before planting any seeds, and so on. They try to reassure the public that 35 rem of radiation in a lifetime and 40 rem per square kilometre is nothing for a human to worry about. No one can tell how even small doses of radiation influence the human organism in babies and small children.

The Rabochaya Tribuna correspondent concludes that Slavutych is a city without a future.

"Ukrainian leaders seek world Chornobyl aid" is a headline in the Kiev *Pravda Ukrainy*, April 10, 1990.

In the history of mankind, there has been no such ecological disaster as the Chornobyl accident. The word "Chornobyl" has become synonymous with any great catastrophe anywhere in the world.

Large tracts of land and forest areas were taken out of economic production. Hundreds of industrial and agricultural facilities were suspended. The danger zone included 1614 population centres. The true scope of the tragedy is yet to be determined.

Assistance was received gratefully from international organizations, foreign scientists and communities. But the need is still great, the danger far from over and the long term effects unknown.

Ukraine needs help to resettle people from danger zones, to conduct medical and radiobiological research on a broad scale, to monitor decontamination, to protect water sources.

Ukraine needs diagnostic equipment, medical instruments of all kinds, radiological laboratories, technology and equipment for producing meat, milk and vegetable products, special technology for processing radioactive waste and special technology for decontamination of vast areas of the country.

For this purpose, the Commission of the Ukrainian Council of Ministers on Extraordinary Situations was formed. Because the Chornobyl catastrophe affects the ecological safety on a global scale, the Ukrainian Council of Ministers is turning to the governments of foreign countries for assistance. Great financial, material and technical resources are required and such co-operation and interaction will serve the interests of all people of the world.

"Chornobyl, having become a nuclear testing ground at the behest of fate and as a result of human errors, it is necessary for international co-operation to find ways to protect man and nature from nuclear danger".

A letter to the editors of the Moscow *Komsomolskaya Pravda,* was published February 2, 1990. It was from a Chornobyl veteran in which he apologizes for bothering them but he had to tell the truth about Chornobyl. Following is a condensed version of his letter:

"I and the guys from the Novodzerzhinskaya mine were taken by military aircraft to the city of Belaya Tserkov (about 50 km south of Kiev). We changed into military uniforms and were taken to Unit 4 for post-accident clean-up. For the first time I saw with my own eyes the fir and other trees which were red. I was not frightened because I was performing my duty to my Motherland.

We worked without any means of protection, we only had gauze bandages against radioactive dust. All of us were referred to as green robots. The supercontaminated zone was surrounded by barbed wire. We were assigned to carry bricks, some to wash the walls of Unit 4, we tossed graphite rods from the roof and the basement, we scooped out radioactive dirt by buckets. Almost a month passed. No doctor examined us. The food was not good. After every trip to Unit 4, we washed ourselves several times. Every day they issued us new boots and overalls and the contaminated ones were burned.

For every trip to Unit 4, we were assigned 0.5 roentgen an hour and at times 1.5 roentgen. There was a case where six of us carried water from the basement for an hour. As senior of the group, I took readings of the contamination and it read up to 70 roentgen. The superior who assigned us to the detail entered 1.5 roentgen an hour for everyone. I took issue with him, "How can you enter this contamination dose? You should enter the truth." He told us, "I have no right to enter such a dose. I see this but my superiors will scold me."

We lived in tents. We saw fish floating down the Pripyat River. We could not hear the birds. Even the mosquitoes had died off. The village of Oranoye was empty, the shops were closed. All the wells were also closed.

Currently, I work as a stope miner at a mine. My health is not good. My memory has begun to go. I forget the names of my friends and even my registration number. My feet have started to hurt and I have frequent spells of dizziness. We have no certificates of participating in the Chornobyl events. They have been abolished. Certificates to us could buy food or be allotted a washing machine. I waited for my bonus for three years and only the miner's strike helped me secure it. This is the use all of them have for us." — *submitted by Helen Raycheba*

SVITLANA MUCHIN EXHIBITS AT UKRAINIAN CULTURAL AND EDUCATIONAL CENTRE

From December 1990 to March 1991 Ukrainian Canadian artist Svitlana Muchin has been exhibiting a selection of her sculptures and drawings, 1985-1990, at the Oseredok Gallery of the Ukrainian Cutural and Educational Centre in Winnipeg.

Although born and educated in Winnipeg, this is Svitlana's first showing in Winnipeg since 1979. According to Winnipeg reviewer Randal McIlroy, among the most striking pieces in her exhibit are those of her ceramics series entitled Women of the Moon. He writes that while her drawings and sculptures are interesting, they pale next to the vision and achievement of her ceramics.

Svitlana Muchin was born in Winnipeg in 1952. She received her Bachelor of Fine Arts (Honours) from the University of Manitoba in 1975, and her Master of Fine Arts from York University in 1982. She has won numerous awards including the University of Manitoba Gold Medal in 1975, Manitoba Arts Council Artist's Grants (1975, 1976), Ontario Arts Council Artist's Grants (1981, 1982), Canada Arts Council Grant 1974 and the Canada Council Artist's Grant 1984. She has had many solo exhibits throughout many galleries in Ontario and in Winnipeg as well as group exhibitions.

Commenting on her Ukrainian Canadian background, Svitlana said:

"Being Ukrainian, or more specifically, a first generation Ukrainian Canadian has a unique meaning for me. Ukrainians have always struggled to preserve their cultural identity under adverse conditions. In Canada, especially for my parents and immigrants like them, it has been a life working to reaffirm a Ukrainian identity, distinct within the larger context of the "official" cultures. To an extent, so it goes with me. I am trying to pass down the language, the customs, the idiosyncracies of Ukrainian culture to my own son.

"The art world is very similar. It, too, is a foreign culture for most people. I am trying to create and sustain a unique identity as an artist but I do not consciously think of my art as inherently Ukrainian. Ukrainian decorative arts, music and literature have all influenced me in the manner in which I work, but my attitude and abilities have also by shaped by my life here. This complexity is what has been given to me to work with and so, as a result, I search for new ground while trying to keep what's closest to me."

Svitlana Muchin presently lives and works in Brantford, Ontario.

M. Z.

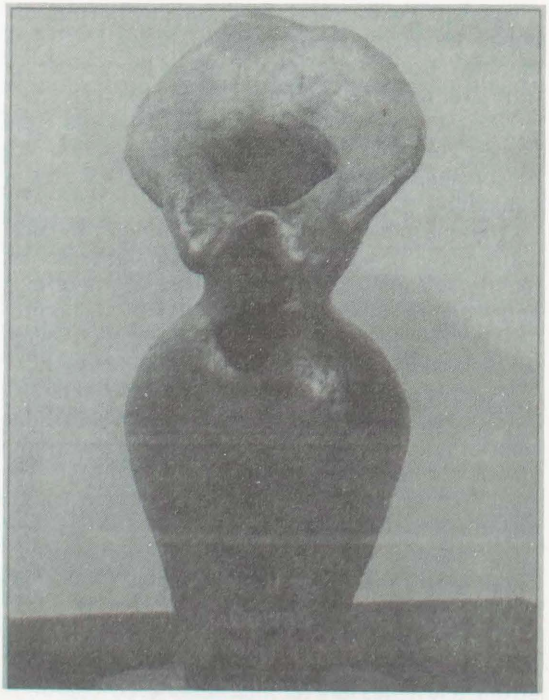

(Woman of the Moon item provides striking aspect)

KOSHETZ CHOIR REUNION SEARCH

Throughout the coming year, many Ukrainian Canadian community and cultural organizations will be celebrating the Centennary of Ukrainian settlement in Canada by staging a variety of special events.

The internationally renowned **O. Koshetz Choir** of Winnipeg will be holding a **45th Anniversary Reunion** from October 4-6, 1991 in Winnipeg. In preparation for the reunion, the choir is asking all former members of the O. Koshetz Choir (originally the U.N.Y.F. Choir) to send in their name, address, telephone numbers and the years of membership in the choir to:

O. Koshetz Choir
Box 3891, Station B
Winnipeg, Manitoba R2W 3R4

CHRYSTIA FREELAND AWARDED RHODES SCHOLARSHIP

Chrystia Freeland, a native of Edmonton, Alberta, and a student at Harvard University, where she is completing her BA in Russian history and literature, was notified in December 1990, that she had been awarded the prestigious Rhodes Scholarship. She was one of the three westerners out of eleven Canadians to win the annual award. Her three-year term at Oxford University is to begin in October, 1991.

Chrystia is the daughter of Halyna Freeland, an Edmonton lawyer. Her father, Donald Freeland, is a practising lawyer and operator of a large grain farm near Peace River, Alberta.

Her grandfather, the late Mykhailo Chomiak, worked in the editorial office of the Lviv daily "Dilo" before becoming chief editor in the early 1940s of the daily "Krakowski Visti" in Krakow, Poland. He had to emigrate to Canada because of the war and eventually became editor of the "Ukrainian News", Edmonton in the last two years of his life. He died in 1984.

Her grandmother, Alexandra Chomiak, daughter of a Ukrainian Orthodox priest, also began her career in an editorial office, first as a secretary at "Krakowski Visti," where she met and married her husband. Later she was editor of a children's magazine, "Mali Druzi" before emigrating to Canada. It is possible that Chrystia gets her penchant for the written word from her maternal grandparents.

For her future career, Chrystia is considering journalism. She worked one summer in London as an intern for United Press International. While on a student exchange program, in Kyiv, in 1988-89, she wrote and spoke about conditions in Ukraine. She alerted American reporters in Moscow concerning the Stalinist massacre in the Bykovnia area near Kyiv and her story appeared on the front page of the New York Times. Her activities were not appreciated by the KGB, who began to follow her and even complained to the Canadian embassy that she was "a well-known trouble-maker". In spite of this, she hopes to return to Ukraine to collect the oral history of the survivors of the Famine, the Purges and the more recent Repressions of the Soviet System.

The Rhodes Scholarship was established by Cecil John Rhodes (1853-1902), a British empire builder and diamond king. Though it took Cecil Rhodes eight years to earn his degree at Oxford University, he had great admiration for that institution. Upon his death he left six million pounds sterling to establish a series of scholarships for

Chrystia Freeland

Colonial, American and German students.

Under the terms of the will Canadians became eligible in 1904 and were allowed eleven candidates annually. Since then, about 900 scholars have been appointed by provincial selection committees, answering to the Rhodes Trustees in Britain.

Many well-known Canadians have been Rhodes scholars: Governor General Roland Mitchener, Rt. Hon. John Turner, David Lewis, Senator Eugene Forsey and author Hugh MacLennon to name but a few. Among Ukrainian names is Wilson D. Parasiuk, former Minister of Energy and Mines in the Province of Manitoba.

It was not until almost three-quarters of a century since its inception, that the Rhodes Trustees announced in 1976 the competition would be open to women. The first four Canadian women to win Rhodes Scholarships were Melanie Dobson (Riverview, New Brunswick), Eileen Gillespie (Edmonton, Alberta), Jessie Sloan (Ottawa, Ontario) and Jackie Sheppard (St. John's, Newfaundland). In 1990 Jackie Sheppard, now a lawyer in Calgary, was the secretary of the Alberta Provincial Selection Committee which chose Chrystia Freeland as a scholarship recipient.

Chrystia is looking forward to her term at Oxford with great anticipation. There is something special and almost mystical about an institution which has existed for eight hundred years. To live and work in a centre of cultural tradition and to participate in an atmosphere of intellectual excellence is a rare opportunity. She is very appreciative of her good fortune.

The members of the Canadian Ukrainian community wish Chrystia good health and new successes in the future. They shall watch her career with great interest and abundant good will.

— submitted by Helen Raycheba

IN MEMORIAM

The St. Olha's Women's Association at St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Church in Moose Jaw, Saskatchewan has donated $100.00 to the Promin Press Fund in memory of the following three members of their organization who passed away in 1990, and wish to express their condolences to the bereaved families.

LEVINA ACHTEMICHUK

Levina Victoria Achtemichuk (nee Repay) passed away on September 23, 1990 after a short battle with cancer.

She was born April 15, 1933 in Insinger, Saskatchewan where she received her education. In 1961 she married Arsany Achtemichuk in Yorkton. They lived in many locations throughout Saskatchewan and Manitoba before retiring to Moose Jaw in 1986.

Levina was an active member of St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Church, the St. Olha's Women's Association, and the church choir. She enjoyed the company of her friends, needlepoint and gardening.

She will be missed by her husband Arsany, son Jerry of Melville, daughter Holly (husband Al) Niebergal of Kelowna and grandchildren Joel and Katrina.

OLGA BOSZAK

Olga Effie Boszak (nee Koshman) passed away suddenly in a local hospital on September 11, 1990 at the age of 61.

Olga was born in Moose Jaw on April 25, 1929. She married Carl Boszak in 1946 and their marriage was blessed with three daughters and son.

She was an active member of St. Vladimir's Church, the St. Olha's Ukrainian Women's Association and the church choir for many years. She enjoyed her family and many friends, needlework and gardening.

Olga was predeceased by her mother (1936), her stepmother Mary (1987) and her father Mike (1988). She will be missed by her husband Carl, son Rick, daughters Susan, Sharron and Carla, and six grandchilden.

NELLIE ROMANSKY

Nellie Romansky of Moose Jaw, Saskatchewan and formerly of Fir Mountain, passed away in a Calgary hospital on June 20, 1990.

She was born on August 24, 1913 in the Ridgedale area of Manitoba, and moved to Fir Mountain, Sask. at a young age. In 1967 Nellie and her husband Harry retired to Moose Jaw. While residing in Moose Jaw, she was an active member of St. Vladimir's Church and the St. Olha's Ukrainian Women's association.

Nellie was predeceased by her husband Harry in 1982 and is survived by her daughter Olga of Calgary, son Steve of Calgary, five grandchildren and five great-grandchildren.

CHARGES LIKELY OVER CHORNOBYL

More recently, on February 8, 1991, the following article appeared in the "Winnipeg Free Press", as written by New York Times correspondent Frances X. Cline.

MOSCOW — Almost five years after the Chornobyl nuclear disaster, the Soviet prosecutor general conceded yesterday that there had been gross failures in the government's cleanup plan and said some officials would face criminal charges for failing to protect the public properly from fallout and continuing radiation contamination.

In a sweeping preliminary condemnation of the cleanup, the national government, prodded by private and local government complaints, charged that officials had failed to evacuate people as quickly and safely as they should have; ignored dangerous radiation readings; used slipshod methods to bury masses of contaminated wastes; and then built resettlement homes in contaminated regions.

For the national government, which has been responsible for the cleanup, the action represents a significant concession to critics in the affected regions after years of insisting that the aftermath of Chernobyl has been handled relatively well.

Prosecutor General Nikolai Trubin announced that he had assigned the case to a special team of investigators from Russia, Ukraine, and Byelorussia, the republics immediately affected by the nuclear reactor's accident on April 26, 1986.

The Soviet government has maintained that 31 people died in the accident, although some specialists have estimated lately that the toll may be in the hundreds.

National authorities evacuated more than 100,000 people after the accident, most from a contaminated zone with a 32-kilometre diameter centred on the town of Prypyat, site of the reactor. Villages were shut, cattle slain, and topsoil scraped away for burial.

Byelorussia and Ukraine, where the most immediate fallout was registered, subsequently ordered scores of thousands more to evacuate, accusing national officials of setting dangerously low standards for radiation tolerance.

UKRAINIANS DEFEND LITHUANIAN PARLIAMENT

The following article is reprinted from the February 1991 issue of "Ukrainian News".

The Ukrainian national flag was raised near the Lithuanian parliament building in Vilnius, January 30, as a sign of gratitude to the people of Ukraine, according to sources in Ukraine.

The right to raise the flag was granted to a member of the voluntary student group of the Ukrainian Committee in Support of Lithuania, Ihor Kolesnikov, from the Kyiv-based "Arsenal" factory. According to the newspaper *Komsomolskoye Znamya,* 11 people from Kyiv, 10 people from Lviv, and 9 Kharkiv residents are taking part in defending the Lithuanian parliament from the Soviet troops. The Committee in Support of Lithuania gave the Lithuanians medical supplies and 10,000 karbovantsi (roubles), collected in Kyiv.

On January 28, a delegation from Kharkiv, headed by People's Deputy Andriy Sukhorukov arrived in Vilnius together with a considerable amount of medical supplies. Members of the Ukrainian student Association, the Independent Ukrainian Youth Association (SNUM) and the Ukrainian Nationalist association arrived in the Lithuanian capital also. The Ukrainian volunteers joined groups from the Lithuanian defence department. Their primary objective, according to the volunteers, is to help the Lithuanian people defend their independence.

On February 2 a group of Ukrainian patriots, mainly members of the Ukrainian Student Association, provided the honour guard at the funeral of Jonas Tautkus, a 20-year-old victim of the recent Soviet military aggression. At a meeting between the Ukrainian group, the Lithuanian defence minister and President Vitautas Landsbergis, following the funeral, the Ukrainian group informed the Lithuanian officials present that they had prepared and distributed leaflets to Ukrainian soldiers in Lithuania, appealing to them not to participate in the assault on the Lithuanian republic.

МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО

Мені тринадцятий минало.
Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сіяло,
Чи так мені чого було?
Мені так любо, любо стало,
Неначе в Бога...
Уже прокликали до паю,
А я собі у бур'яні
Молюся Богу... І не знаю,
Чого маленькому мені

Тоді так приязно молилось,
Чого так весело було?
Господнє небо і село,
Ягня, здається, веселилось!
І сонце гріло, не пекло!

Та недовго сонце гріло,
Недовго молилось...
Запекло, почервоніло
І рай запалило.

Мов прокинувся, дивлюся:
Село почорніло,
Боже небо голубеє —
І те помарніло.
Поглянув я на ягнята —
Не мої ягнята!
Обернувся я на хати —
Нема в мене хати!
Не дав мені Бог нічого!..
І хлинули сльози,
Тяжкі сльози!.. А дівчина
При самій дорозі,
Недалеко коло мене,
Плоскінь вибирала
Та й почула, що я плачу,
Прийшла, привітала,
Утирала мої сльози
І поцілувала...
Неначе сонце засіяло,
Неначе все на світі стало
Моє... Лани, гаї, сади!..
І ми, жартуючи, погнали
Чужі ягнята до води.

————————

Учітеся, брати мо!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь, —
Свого не цурайтесь:
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Чужі люди цураються,
В хату не пускають,
Свої діти, — як чужії,
І немає злому
На всій землі безконечній
Веселого дому.

Казахський хлопчик.
Сепія. 1848-1849.
Т. Шевченко

ПРОВІНЦІЙНИЙ З'ЇЗД СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ С.У.С.

НОРТ БЕТЕЛФОРД, САСК. 26, 27, 28-го ЖОВТНЯ, 1990.

Провінційний З'їзд складових організацій С.У.С. відбувся в днях 26, 27, 28-го жовтня в Норт Бетелфорд, Саск.

Офіційне відкриття з'їзду відбулось в центрі сеньйорів „Слава". Станіслав Клапущак, пров. голова Т.П.У.К. привітав учасників-делегатів і гостей. Вітав щиро нашу молодь — нашу будучність. Закликав усіх до живої участи в з'їзді.

Покликано слідуючих до привітів: Дон Селий, від міста Норт Бетелфорд, Пан Сеник — голова крайової управи Т.П.У.К., Андрій Скрипняк, з Гамільтону, крайовий голова С.У.М.К., Орися Юзик — Пров. голова С.У.М.К., Ганя Іванчук — Пров. голова С.У.К., Людвик Кей — голова управи Інституту П. Могили, Ольга Кей — від Музею.

Відбулася Панеля на тему „Наші завдання на будуче". Модератором був Альберт Качковський, а панелістами слідуючі: д-р. Рома Франко, о. Диякон Тарас Маковський, Яким Шевчук, пані Ширлі Маковська.

1. Віктор Ковальський звітував про оселю „Зелений Гай". В оселі на літних курсах було на двох термінах 117 дітей. Вже добудовано 4 кабінок. Робота була безплатна. Мали гостя з оселі Термінка — пана Г. Шутак. Буде обміна на дальше гостями до осель.

2. Ленард Маковський говорив про оселю „Тризуб" біля Кристал Лейк, котра існує ще від 1956-го року. Є проєкт перебудувати оселю.

Дальше слідувала сесія Музею.

Альберт Качковський представив і прочитав імена членів дирекції Музею, а це: пані Г. Максимюк, пані Оля Кий, пані Марія Воронюк, пан Юрій Гупка і Стефан Франко. Також дав признання Мих. Николайчук за його щиру поміч. Цього року продаж білєтів принесла 40,000 дол.

Маруся Федорак, кураторка музею, дала звіт своєї праці.

Зеня Юзик, секретарка управи Музею, дала звіт.

СЕСІЯ С.У.К.

Сесія С.У.К. відбулася в суботу в І-ій годині по обіді.

Голова Ганя Іванчук попросила слідуючі особи до президії: Крайову голову Паню Марію Воронюк, голову місцевого відділу Катерину Маліцьку, заступницю голови Пров. Управи Олесю Ковальську і секретарок: Олю Никіфорук і Марію Саранчук-Котик.

Молитву провела крайова голова Марія Воронюк. Слідувала хвилина мовчанки в пам'ять покійних членок.

До резолюційної комісії вибрано Анну Клапущак, Олю Никіфорук і Емілію Табашнюк.

На просьбу голови кожна членка, встала, представила себе як делєгатка чи гість і відділ котрий репрезентує.

Картка привіту від відділу ім. О. Пчілки в Йорктоні була прочитана.

Протокол з минулого з'їзду читано й прийнято на внесок Марії Гарбус і Олі Бицкал. Звіт касирки слідував і був прийнятий на внесок Савелі Лазарович і Олесі Михайлюк.

Марія Саранчук-Котик представила бесідницю пан Марію Воронюк, крайову чолову Союзу. Олеся Ковальська причепила корсажі для трьох голів: М. Воронюк, Гані Іванчук і ново-вибраній голові Пров. Управи Марії Цьоні. В коротці, в своїй промові п. Воронюк сказала, що наше гасло повинно бути: кожна членка придбає одну нову членку. Також даймо кожній членці відповідальність, щоби вона чулась важливою при відділі.

Союз є підпорою церкви і всіх складових організацій.

На з'їзді було зареєстровано людей, як слідує:

Т.П.У.К. — 37 (28 делєгатів і 9 гостей),
С.У.К. — 65 (36 делєгатів і 29 гостей),
С.У.М.К — 20 (20 делєгаток і 27 гостей).
Разом — 149.

Пані Ганя Іванчук подякувала пані Марії Воронюк за цікаву промову.

З Номінаційної Комісії, Зеня Юзик з Кадворт заявила, що управа ще не вповні вибрана. Вона подала імена частинної нової Провінційної Екзекутиви на слідуючих два роки 1991-1993, котра буде в окрузі Принц Алберт: Голова — Марія Цьона, Блейн Лейк; І-ша заст. — Зеня Юзик, Кадворт; 2-га заст. — Настя Карук, Вірдейл; Рек. Секр. — Олена Орлецька, Принц Алберт; Кор. Секр. — Катря Шолтер — Кадворт; Касирка — Розалія Сопотик, Принц Алберт; Контрольна Ком. — Наталка Котелко, Кадворт, Марія Гринюк — Принц Алберт; Реф. Променя — Леся Дяків-Кадворт; Реф. Стипендій — Марія Рудей-Кодет.

Пані М. Воронюк подякувала попередній Управі в Норт Бетелфорд за працю і привітала нововибрану Управу в околиці Принц Алберт. Пані Іванчук також привітала нову управу.

Інші справи:

1. **Проблєма в Шіго** — Що робити з тими членками що лише записуються але ніколи не помагають?

Суґестії:

а) Вибрати комітет щоби їх відвідувати.

б) Розяснити ціль організації Союзу

2. **Проблема Стипендії:**

Після обширної дискусії, Оля Кий внесла, а пані Думанська піддержала, щоби Управа в Принц Алберт вибрала Стипендійний Комітет, котрий би приготовив аплікацію і представив її на слідуючому з'їзді.

3. **Обіжник:**

Олеся Ковальська внесла, а Розалія Сопотик піддержала, щоби Пров. Управа висилала обіжні листи тільки коли потреба вимагає, а лишити культурні справи для централі. Пров. Управа може вдатися до централі, щоби вони в свойому обіжнику включили пекучу справу, коли така виринає. Внесок перейшов.

Емілія Табашнюк внесла, а п. Маковська підтримала, щоби Пров. Управа висилала обіжник тільки для голови у відділі. Внесок перейшов.

4. **100 Річчя Поселення Українців у Канаді:**

Після дискусії рішено, що Крайова Управа цим займається.

5. **Чаша Сесії С.У.К.:**

Анна Клапущак вручила чашу Катерині Маліцькі, голові відділу ім. О. Пчілки в Норт Бетелфорд за найбільше число членок присутніх на Провінційному З'їзді, а саме, 12.

Оля Кий рекомендувала щоби:

а) Цю чашу вручити на підставі відсотковій

б) На чаші помістити відзнаку з іменом відділу і рік вручення.

6. **Справа Зміни Назви Союзу:**

Розалія Моніта рекомендувала дискутувати включення в назву Союзу слово „Православних", ось так: „Союз Православних Українок Канади". Цю зміну можна одобрити тільки резолюцією на Крайовому З'їзді. Підчас дискусії Целіна Качковська заявила, що коли ми зробимо зміну, то втратимо нагоду отримувати фінансову допомогу від провінційного чи федерального уряду, котру ми тепер отримуємо.

7. **Підставники для прапорів:**

Надя Кусій повідомила що Пров. Управа набула дерев'яні підставки для прапору Союзу і Канадської Фани.

Сесію закрито на внесок Роксани Квальської й Марії Гарбус.

Секретарки З'їзду,
Марія Саранчук-Котик
Оля Никіфорук

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА ПЛЕКАННЯ РІДНОЇ МОВИ

Оттава (ТПРМ). Двома виданнями Товариства плекання рідної мови (ТПРМ) започатковано відзначування сторіччя (1891-1991) українського поселення в Канаді. Обидва вийшли друком у столиці Канади з початком ювілейного року.

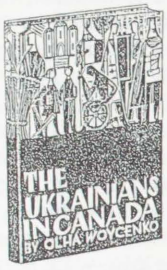

Перша з них із окремою присвятою „Українським піонерам Канади", — це бібліографія писань дочки піонерів Ольги Войценко, авторки семитомного „Літопису українського життя в Канаді" й англомовної синтези „Юкрейніенс ін Кенеда".

Бібліографія складається з двох частин: двомовного українсько-англійського реєстру всіх писань Ольги Войценко за роки 1938-1989 (разом 251 позиція) та вибірки рецензій і відгуків на публікації авторки таких авторів як Анни Франко-Ключко, Катерини Антонович, В. Ю. Кисілевського, К. Андрусишина, І. Теслі, В. Дорошенка й ін. Цікавими й цінними є факсиміле деяких рукописів, наприклад, Д. Дорошенка, Ст. Килимника, самої авторки й ін., а теж фотовідбитки титульних сторінок її естетично оформлених М. Левицьким книжок. Особовий і географічний показники й титульна сторінка індексу О. Войценко в Національному Архіві Канади в Оттаві закінчують текст цього видання.

Друга публікація ТПРУ з нагоди ювілею 1891-1991, — це відгук Я. Бирича на поему М. І. Мандрики „Канада", написану з приводу 60-річчя українського поселення в Канаді в 1961 р. й опісля „справленого" тексту цієї поеми в 1977 р. з англійським перекладом В. Кірконнелла.

Обидва видання можна замовляти в ТПРМ — 911 Карлінґ, Оттава, Онтаріо.

Нашим членкам рекомендуємо познайомитись ближче з творами пані Ольги Войценко.

Редакція

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

ПРИ КАТЕДРІ СВ. ІВАНА ЕДМОНТОН, АЛТА.

Річні збори Відділу С.У.К. при Катедральній громаді св. Івана в Едмонтоні відбулися 9-го грудня, 1990 р., в неділю пополудні.. Предсідниця Мирослава Фербей, голова Відділу, привітала сердечно численно зібраних членок. Секретарка зборів — Леся Івасюк. Прот. М. Равлюк, настоятель громади, провів молитву. Однохвилинною мовчанкою і відспіванням „Вічная Пам'ять" вшановано пам'ять покійних членок. Прот. М. Равлюк привітав членок і дав їм признання за велику працю при громаді. Подякував голові і членам за співпрацю і побажав добрих успіхів на слідуючий рік. Пан Омельян Єринюк, голова Громади, склав подяку відділові С.У.К. за велику пороблену працю на користь церковної громади, від церковної управи подякував кухаркам за приготовлення вечері після зборів. Дальше, Голова і членки заряду подали свої звіти. Окремо на зборах в листопаді референтки і комітети давали звіти. Голова, Мирослава Фербей обширно подала працю Відділу:

ЗВІТ ГОЛОВИ ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ МИРОСЛАВИ ФЕРБЕЙ

Насамперед щиро Вас всіх вітаю з нагоди наших річних зборів.

Як голова нашого відділу я перепровадила всі місячні збори і збори екзекутиви. Учащала на збори комітетів нашого відділу, збори складових організацій СУС, і давала привіти при кожній оказії, коли я була покликана репрезентувати наш відділ. Говорила на похоронних обідах і висловлювала наше співчуття родинам.

Відбувала збори Церковного Заряду і висловлювала привіти на всіх церковних обідах, празниках, святах, чайних прийняттях, які відбувалися у нашій громаді, як також була делегаткою на Соборі нашої церкви.

Мушу признатися, що не все було легко мені виконувати свою працю, бо цього року ми не мали першої заступниці голови, яка би звичайно заступала мене, однак ця праця принесла мені багато задоволення.

Праця в нашім відділі успішно провадиться. В нашім відділі ми маємо 293 членки, вписалося цього року 11 нових членок, 6 переходових. На жаль 5 членок упокоїлося цього року, а це: Пані Елена Романюк, Діяна Фик, Павліна Ісієнко, Розалія Мудрий і Марія Лазарук. Тяжко було прощатися з цими членками. Нехай пам'ять про них на завжди залишиться між нами. Вічна їм пам'ять!

Наш заряд складається з 13 осіб, — 25 голів комітетів, 12 голів місячних комітетів, які влаштовують громадські зустрічі, і маємо 10 осіб на телефонічнім комітеті.

Як найбільший відділ в Канаді, ми маємо добре організовану працю з нашими дітьми.

У нашім садочку цього року є 33 дітей, 3 кляси. Праця успішно провадиться, і мені приємно працювати з цими молодими матерями. В молодшім хорі є 26 дітей — від 6 до 12 років, — молодший СУМК — 31 дітей, — Українська Школа 20 учнів — танкова школа 34 дітей. Ясла — 13 родин згодилися помагати по черзі кожної неділі в приміщенні під катедрою.

Ми вдячні молодим матерям, які очолюють ці комітети і привозять своїх дітей.

Ми далі заохочуємо дітей відвідувати курси освіти в Інституті Св. Івана, як також на Оселі „Барвін", підтримуємо їх фінансово і морально.

Приємно мені було відвідувати річні збори Local Council of Women, де я говорила про наш відділ і про нашу працю.

На 20-го червня, 1990, наша членка Розалія Фарина отримала відзначення від міської ради за її довголітню працю на громадській ниві — ми всі раді, що вона отримала таке відзначення.

Наша референтка Амнестії пані Ольга Райчиба далі слідкує, що діється в цілім світі, і стало пише листи, де потрібно. Вона надзвичайно здібна до цієї праці, і ми дякуємо їй за те.

Підчас нашої річної вечері наш відділ вшанував нашу довголітню членку пані Дарію Янду. Того ж вечора відбулося офіційне відзначення появи її нової книжки „Інструкції до Українського Ткання". Ми вдячні пані Янді за колосальну працю, яку вона вложила у видання цієї книжки.

За стараннням пані Василини Даркович і її комітету наш 64-тий Ювілейний Чай дуже успішно відбувся. Членки, які були вшановані за 25 років постійного членства, були: Настя Бойко, Катерина Гобден, Марія Ковальчук, Марія Сохолотоский, Анастасія Шемелюк Радомська. За 50 років приналежности до Союзу — Юлія Чаглей — переходова членка.

Пані Марія Воронюк, наша Крайова голова, промовляла на цім чаю.

Під проводом нашої освітно-культурної референтки пані Маріяни Маковської „Свято Книжки" дуже успішно відбулося. Добр. Ольга Бойчук виголосила дуже цінну доповідь з нагоди

1-ий ряд зліва на право: Є. Шарабун, Г. Федорків, Л. Івасюк, Добр. О. Бойчук, Й. Михайлишин, М. Фербей, Ф. Кругляк, К. Гарасин, Л. Чаглей, П. Крокош, Б. Скейд.
2-ий ряд: І. Степин, Г. Райчиба, Й. Дженис, М. Косташ, Д. Наконечний, С. Франчук, В. Мартинюк, Г. Домитрак, А. Кравець, К. Гавриш, Н. Базюк, Е. Репка.
3-ий ряд: Г. Маґас, Н. Кіт, В. Даркович, Б. Масло, Н. Боднар, Ґ. Починюк, М. Базюк, М. Маковська, С. Василишин, М. Хомяк, П. Калат.

цього свята і ця доповідь буде поміщена у журналі „Промінь".

Дуже мило було послухати українське читання дітей від молодшого і старшого відділу СУМК, як також спів Сумківців. Участь наших дітей в культурно-освітних імпрезах є дуже корисна і треба заохочувати їх виступати на таких святах.

Цього року ми відновили влаштування „Осіннього Балю" під головством пані Наталки Фарини-Кіт. Тематикою цього року була „Середземно-Морська Подорож". Баль був дуже успішний. Чистого приходу було 3068.97 дол. Щира подяка пані Кіт і її комітетові.

Пані Кіт також розвідує про справу ремонту нашої кухні, але праця ще не закінчена.

Тому, що місце на нашу Бібліотеку і Музей є дуже обмежене, наша референтка пані Софія Василишин мала велику трудність знайти місце на даровані книжки. Цю справу неможливо нам тепер залагодити, ми надіємось, що буде нове приміщення в короткім часі.

Можливо, найбільшу працю виконують членки, які помагають видавати і приготовляти їжу на бенкетах, весільних приняттях, похоронних обідах під умілим проводом наших кухарок: пані Лусі Чаглей і Катерини Оґінської. Щира подяка пані Катерині Гарасим і Йосифі Михайлишин, які заряджували всі імпрези. Пані Вікторія Мартинюк, голова громадського Комітету, мала новий погляд на „Чайні Прийняття", і ми вдячні їй і членкам цього комітету.

Наш успіх треба завдячити всім членкам, які не жаліють свого часу і енерґії, через їх посвяту та працю наш відділ міг цього року подарувати 50,000.00 дол. на нашу церкву, як також поважні суми грошей на другі шляхотні цілі. Щире спасибі Вам, дорогі членки.

Щира подяка всім референткам, які так уміло провадили свою працю, як також дякую кожній членці за відданну працю минулого року. Мені було надзвичайно приємно працювати з такими здібними членками і я вдячна, що мала нагоду бути головою цього взірцевого відділу.

Щира подяка нашому настоятельові Протоієрею Миколаю Равлюкові за його провід, поміч і пораду, як також за тепле відношення до нас. Подяку також складаю Митрофорному Протоієрею д-р Іванові Стусові. Ново-обраній управі я бажаю найкращих успіхів у їхній праці.

На кінці хочу сказати, що мій батько Отець Хруставка все казав мені, що людина яка живе лише для себе не має великого задоволення в житті. Працювати для народу — то працювати для Бога.

Мій батько підтвердив це прикладом свого життя.

І ми, як членки Союзу не відмовляймося від праці, бо праця в організації приносить велике особисте задоволення і поважну користь для церкви і громади.

Щиро Вам дякую, щасти нам Боже!

Управа на рік 1991

Уступаюча Голова — Філя Кругляк,
Голова — Мирослава Фербей,
Перша Заст. — Мирослава Хомяк
Друга Заст. — Леся Погарецька
Трета Заст. — Ірина Сепин
Катерина Гарасин
Четверта Заст. — Юлія Чаглей
Рекордова Секретарка — Леся Івасюк
Коресподен. Секретарка — Марія Прокопів
Заст. Секретарки — Добр. Ольга Бойчук
Касієрка — Наталка Фарина-Кіт
Заст. Касирки — Беверлі Скейд
Контрольна Комісія — Параня Крокош
Наталка Дептух
Галина Домитрак

Комітети

Амнестія — Галя Райчиба
Архіви — Наталя Базюк
Архівні протоколи — Йоанна Дженис
Анна Кравець
Правила Відділу — Йоанна Дженис
Анна Кравець
Добродійний — Катерина Гавриш
Харатативний — Джералдін Наконечний
Церковний — Богданна Масло
Галя Маґусляк
Ясла — Маріанна Базюк
Садочок — Христя Звоздецька
Українська Школа і Танки — Марлін Коздровська
Молодий СУМК — Маріанна Маковські
Старший СУМК — Леся Погарецька
Культурно-Освітній — Оля Проч
Почесні Членки — Леся Івасюк
Маєтковий — Стефка Обоховська
Філя Кругляк
Ювілейний — Василина Даркович
КУК реф. — Наталка Гарисимів
Бібліотека — Орися Єренюк
Локал Кансел — Марія Косташ
Членський — Мирослава Хом'як
Музейна фундація — Марія Прокопів
Промінь — Емілія Репка
Соціальний — Ґеня Романчук
Телєфонічний — Параня Калат
Осінний Баль — Леся Погарецька
Укр. Справи — Марія Гринчук

Місячні Комітети очолюють

Січень — Стела Франчук
Лютень — Катерина Гавриш
Березень і Квітень — Параня Калат
Травень — Катерина Гунчак
Червень — Доця Корпан
Липень — Вай Романчук
Серпень — Анна Особа
Вересень — Катерина Гарасині
Ірина Сепин
Жовтень — Катерина Гобден
Листопад — Ольга Камінська
Грудень — Стефанія Починюк

ПОЖЕРТВИ 1990

Катедра св. Івана	50,000.00
Укр. Музей С.У.К.	500.00
Укр. Музей С.У.К. Алберта. Філія	2000.00
Фонд оборони Дем'янюка	1000.00
Укр. Канад. Інститут-компютор на Україну	1000.00
Орґанізаційний Фонд С.У.К.	1000.00
Освіта-Інститут св. Івана	1000.00
Промінь	600.00
Фонд Дітям Чорнобіля	500.00
Колеґія св. Андрея	500.00
Колеґія св. Андрея Фундація	500.00
СУС Фундація	500.00
Релігійна Література на Україну	500.00
Дар Архиєпископу Івану	500.00
Вісник	250.00
Укр. Голос	250.00
Інтер. Амнестія	200.00
СКЮА — Укр. Програма Радіо	200.00
С.У.К. при парафії св. Антонія	200.00
Інститут для сліпих	100.00
В.О.Н.— VON	100.00
Фонд невилічених	100.00
Степендійний Фонд Пров. Екз. С.У.К.	200.00

Леся Івасюк,
секретарка

50-ти ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ СТЕФАНА і МИХАЙЛИНИ ЛЕМКО

САСКАТУН, САСК.

В суботу, 27-го жовтня 1990 року, за стараннням племінника Larry Зозуля і його дружини Cheryl відзначено 50-ти-літній ювілей подружжя Стефана й Михайлини Лемко.

Святкування почалося вдячним молебнем, відслуженим о. Петром Василенком в катедрі Пресвятої Тройці в Саскатуні. До молитви і благословення стали ювіляти Стефан і Михайлина, за ними дружки Маріян Колин і дружба Дмитро Колин. Після молебня о. Василенко побажав ювілятам доброго здоров'я, а всі проспівали „Многая Літа".

Церква була заповнена гістьми і родиною з Калґарі, Едмонтону, Йорктону, Канори і багато інших місцевостей.

Ювілейне прийняття відбулося в церковній залі. Головний стіл красувався квітами, свічками і тортом, який спекла сестра ювілят Doris Zimmer. Отець Василенко прочитав молитву і поблагословив страви. Господарем був Михайло Гаврилів. Він представив почесних гостей за головним столом і прочитав привіти від міської ради, від провінційних державних установ.

О. Прот. Олексюк в своєму поздоровленні бажав, щоб Всевишній зміцнив ювілят здоров'ям (на жаль сам не зміг прибути по хворобі).

Племінник Larry розповів про життя ювілят.

Вуйко Стефан і тета Михайлина народилися в Fossto, Sask., Village of Ponass Lake. Ходили разом до школи, на танці, разом виростали.

Одружились в 1940 році, 29 жовтня. Звінчав їх отець Мирослав Колодій. Від того часу вони стали членами і жертводавцями Православної церкви св. Петра і Павла у Clair, Саск.

Тета Михайлина працювала довгі роки при товаристві Home Makers Club у Ponass Lake, Саск.

У 1974 р. подружжя продають свою господарку і пересиляються до міста Саскатун, стають членами громади Пресвятої Тройці, а тета Михайлина вписується до місцевого відділу СУК ім. Ольги Кобилянської. Від 1980 р. Михайлина Демко є головою клюбу старших української православної громади, співає в хорі „Діброва".

На кінець свята ювілятка Михайлина подякувала племінникові Larry за вміле переведення свята дружці Маріяні Колин і дружбі Дмитрові Колин, всій родині і гостям за щирі побажання і дарунки, за участь у відзначенні ювілею.

З цієї нагоди ювіляти пожертвували на журнал „Промінь" 80.00 дол. На многі літа ювілята!

Присутня

СВЯТО КНИЖКИ

ВІДДІЛ ІМ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ, СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ ҐРИМБЗІ, ОНТ.

В неділю 2-го грудня, 1990 року заходом членок відділу було влаштоване „Свято книжки". Після Служби Божої всі присутні зайшли до церковної авдиторії, де на всіх чекала смачна перекуска. Голова відділу Стефанія Шпитковська привітала присутніх гостей відповідним словом, підкресливши значення книжки в нашому щоденному житті, та запросила о. Володимира Кушніра провести молитву та поблагословити страви. Після перекуски Марія Нечай відкрила другу частину програми вступним словом: „За книжку завжди треба говорити". Багато говориться про важливість спорту фізичного, який вдержує пружність всіх складових частин організму, та які наслідки дає недостача фізичного руху, це всім відомо. Але менше говориться про необхідністиь інтелектуального спорту і зусиль, однак вони потрібні в такій мірі, як і фізичний спорт. Людина, яка не читає книжки, часописів, яка не слідкує за подіями в світі, відстає від життя, залишається осамітненою і веде себе в забуття. „У світі книги немає смерти — там думка живе вічно!".

Слідуючою точкою програми добр. Зоряна Кушнір прочитала реферат під заголком: „Книжка — неоцінений скарб для кожної людини": „Вже стародавні народи тисячі літ перед народженням Христа робили різні запаси та мали для цього свої, властиві їм, знаки. Вавилонці і асирійці записували їх на черепицях, індуси на пальмових листях, єгиптяни, греки та римляни — на папірусах, а пізніше, у другому столітті перед Христом, на пергамені і тоді вже зв'язували їх у книжки. На Україну рукописні книжки прийшли разом з християнством. Літописець згадує, що вже Володимир Великий „брав діти у визначних людей і давав їх у книжну науку". Також і князь Ярослав Мудрий богато читав сам і дуже дбав про переписування і поширення книжок.

Дуже важливо є, коли учні Рідної Школи беруть участь у культ.-освітніх імпрезах, як свято книжки та інших. Так і цей раз учні Рідної Школи при церкві Св. Юрія Переможця виступили з слідуючима деклямаціями: „Книжечко моя" — Андрій Вознюк, „Учися сину" — Люба Роєнко і „Книжечка" — Анастасія Вознюк. Учнів підготовили: Орися Бурак — учителька і інж. Михайло Качура — дир. Рідної Школи.

Валентина Яворська прочитала нарис на тему: „Немає полички". Усі почули гумористичний нарис, який відзеркалив матеріяльний добробут та занепад духової культури. Розкриймо широко двері наших модерних хат та помешкань перед книгою і знайдім у нашій хаті, попри радіо й телерізор, відповідне місце для поличок на книжки. Поставмо символ культури: нашу книгу на почесному місці в наших хатах.

Усі присутні оглянули майстерно упорядковану виставку книжок для дітей і дорослих, як рівнож часописів і примірників журналу „Промінь".

Членки відділу на чолі з головою Стефанією Шпитковською вітаємо пані Наталію Когуську та бажаємо їй міцного здоров'я і ще многих, благих літ відпочинку після заслуженої взірцевої праці редакторки.

Нову редакторку, пані Олену Гринь, щиро вітаємо та засилаємо їй найкращі побажання кріпкого здоров'я і витривалости у праці на користь журналу „Промінь". Пересилаємо 120.00 дол., як ювілейний дар в 30-ліття журналу „Промінь".

реф. Марія Нечай
Культ.-освітній комітет

ВІСТІ З ЛОНДОНУ, ОНТАРІО

Після літньої передишки відділ ім. Кн. Ольги розпочав свою працю місячними зборами 4 вересня 1990 р. Накресливши короткий плян праці, настирливо готувалися до чергового передріздвяного базару.

Орися Ермантрат при допомозі декількох членок відділу оргазізувала гостину — 65-ліття пані Олександрі Тищенко. Всі членки були учасницями цієї несподіванки.

3-го листопада відбувся базар, як і завжди, багатолюдно і успішно. Працювали всі без виключення: одні більше, інші менше — кожен по своїх спроможностях.

9 грудня відбулися річні збори, вибрали управу на 1991 рік. В управу влилися нові сили, з чого ми всі радіємо, бо за останній рік наші ряди порідшали.

Докладніше про річні збори і склад новообраної управи подамо з річними звітами. Наші щомісячні збірки за чашкою чаю принесли 50.00 долярів, які пересилаємо на пресфонд „Променя".

Ніна Кузьменко

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ПРОТОІЄРЕЙ ВАСИСЬ БОЙЧУК

ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА

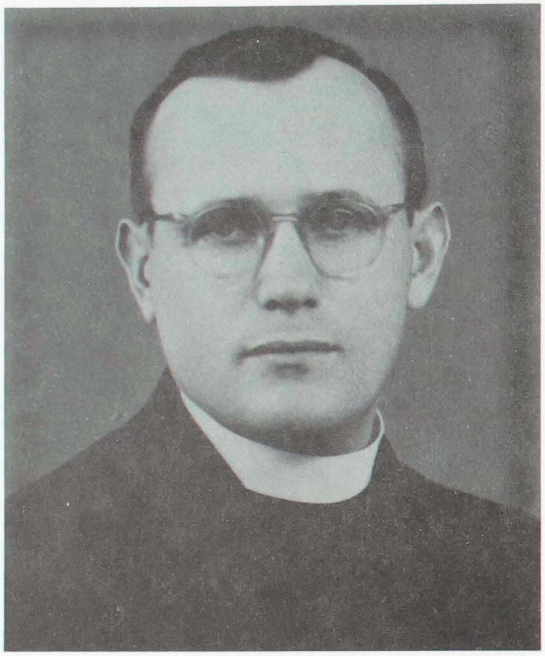

З волі Всевишнього 17 серпня 1990 року на 74-му році свого пастирського трудолюбивого життя упокоївся в Бозі після важкої і довгої недуги в „Роял Александра лікарні" в Едмонтоні, світлої пам'яті прот. Василь Бойчук.

Народився Василь Бойчук 2-го березня 1916 року в Західній Україні. У своїх свідомих і побожних батьків Теодора й Параскевії, з дому Тимчук, він був дванадцятою і наймолодшою дитиною. Народню школу закінчив у родинному селі, середню освіту побирав у Станиславові — Івано-Франківську, а духовну школу богословія почав у Вєнцбурґу. Закінчив богословські студії і за Божою поміччю склав успішно кінцеві іспити в 1946 р М. Ноєндетельсав, Німеччина.

Коротко по іспитах, 1-го червня 1946 року, молодий богослов одружився з панною Ольгою Масло, народженою також у Західній Україні.

Дня 1-го листопада 1948 року був рукоположений Архиєпископом Володимиром Новомиргородським в церкві Св. Покрови в Реґенсбурзі в сан диякона, а в сан священика 2-го листопада 1948 року.

До Канади приїхав з дружиною Ольгою при кінці місяця грудня 1948 року. У Канаді о. Василь відразу був прийнятий в ряди духовенства Української Греко-Православної Церкви. Вже третього дня українських Різдвяних Свят в 1949 році першу Службу Божу служив в церкві св. Михаїла у Вінніпезі з Високопреосвященнішим Архиєпископом Мстиславом і прот. Іваном Дмитровим.

В березні 1949 року о. Василь був призначений парохом громади Ґлендон, Альбетра.

Від 1949-1950 року був на парафії у Ґлендоні. В 1950 році ухвалою Собору УГПЦ в Канаді був покликаний на станоюище секретаря Президії Консисторії у Вінніпезі, як також обслуговував припоручені йому громади під Вінніпеґом.

В 1951 році на власне бажання був призначений на парафію у Форт Френцис, Онтаріо, ще обслуговував громади св. Михаїла в Атікокан і свв. апп. Петра й Павла в Рейні Ривері, Онтаріо.

За час побуту о. Василя в Форт Френцис, побудовано іконостас, викінчено приміщення під церквою для Української і Недільної шкіл та зремонтовано й добудовано церкву св. Юрія.

У Форт Френсис о. Василя і добр. Ольгу обдарував Господь двома донечками, Лесею і Мартусею, які виростаючи брали участь в Недільній і Українській школі, а з бігом часу осягнули університетську освіту.

В роках 1969-1969 обслуговував о. Василь парафію Йорктон, Саскачеван. В часі душпастирської праці о. Василя в Йорктоні збудовано гарну велику нову церкву Св. Преображення Господнього, як також побудовано нову священичу резиденцію.

Від 1969-1980 р.р., о. Василь обслуговував парафію Канора, Саскачеван, де за цей час побудовано священичу резиденцію, як також побудовано в церкві Пресвятої Трійці гарний мистецько виконаний Іконостас роботи артиста-маляра Івана Денисенка.

Отець Прот. Василь все допомагав і дбав про розвиток в навчанні Недільних і Українських шкіл при церковних громдах. Співпрацював з СУМК-ом та взагалі з молоддю, як також і з дітьми на літніх оселях.

Брав активну участь у Місійній Окрузі Йорктон-Канора, Саскачеван, як також свого часу був і головою Місійної Округи.

В роках 1970-1975 був членом Президії Консисторії УГПЦ в Канаді. Прот. Василь був довічним членом Колеґії Св. Андрея у Вінніпезі, довголітнім членом Товариства Українців Самостійників та членом Ордену Св. Андрея.

За час своєї душпастирської праці спрямував і написав рекомендації 5-ом особам на науку богословія в Колеґії Св. Андрея у Вінніпезі.

За віддану й совісну душпастирську працю Протоієрей Василь був нагороджений проводом УГПЦ в Канаді священичими нагородами включно з золотим Хрестом і Хрестом з оздобами, які подарували йому громади Йорктон і Канора, Саскачеван.

Як свідомий і ревний душпастир своєї Церкви й свого народу, о. Василь також був жертвенний на потреби Церкви, Колеґії Св. Андрея, Ювілейний Фонд св. Володимира, Світовий Конґрес Вільних Українців, Комітет Українців Канади та для інших установ і організацій.

В 1980 році, будучи на парафії в Канорі, Саскачеван, о. Василь тяжко захворів паралічом.

В 1981 році з огляду на здоров'я, о. Василь залишив парафію і з дружиною Ольгою переїхав до Едмонтону, Альберта, на відпочинок і дальше лікування. Від червня 1983 року, о. Василь і добр. Ольга перейшли жити на стале мешкання до Дому Старших „Дніпро".

З допомогою родини, Степана й Богданни Масло та дружини Ольги, о. Василь по можливості відвідував Богослуження Катедрального Собору св. Івана. Також по змозі своїх сил, час від часу брав активну участь у відправах у каплиці Св. Покрови в Домі „Дніпро".

З огляду на відпочинок і стан здоров'я 22-го березня 1984 року Блаженніший Митрополит Андрей поблагословив о. Прот. Василя, як священика-емерита до Катедри Св. Івана в Едмонтоні.

На 6-го січня 1985 року о. Василь дістав другий тяжкий удар і від того часу залишився в „Роял Александра лікарні". Останні роки перебував у допоміжній лікарні особливої опіки „Норвуд Екстендид Кер" в Едмонтоні.

В п'ятницю 17 серпня 1990 року Господь Бог відкликав свого слугу о. Василя до Свого небесного Царства.

У понеділок 20 серпня 1990 року, священики міста Едмонтону з настоятелем катедри св. Івана о. Миколаєм О. Равлюком й на чолі з Високопреосвященнішим Архиєпископом Іваном відправили першу Панахиду в похоронному заведенні „Парк Меморіял". Слідуючого дня ввечері в похороннім заведенні у присутності родини була відправлена друга Панахида, яку відправив о. Прот. М. О. Равлюк.

В середу вечером 22 серпня 1990 року в супроводі отця настоятеля й родини тіло спочилого було перевезене з похоронного заведення до катедри св. Івана, де зустріло його духовенство під проводом Архиєпископа Івана. Члени Ордену Св. Андрея з запаленими свічками та з процесією супроводили покійного о. Василя до Катедри. Вони також під час Похоронних Служб тримали стійку з горіючими свічками в руках.

Чин Похорону почався о годині 7:00 вечера. Участь брали одинадцять священиків і два іподиякони під проводом Архиєпископа Івана. Сослужили: настоятель катедри св. Івана, о. Прот. Миколай О. Равлюк; Отці Духовні: Г. Василів, О. Фляк, О. Щербань, І. Стус, М. Крищук, О. Гупка, М. Парфенюк, а з-поза Едмонтону були Отці: П. Зубрицький з Ту Гилс, Альберта, М. Олесюк з Саскатуну й голова Президії Консисторії В. Макаренко з Вінніпеґу. Іподиякони були: Яким Капустинський і Корнило Зубрицький.

Співав катедральний хор під управою пані Лесі Чумер разом з священиками й катедральними дяками — А. Мельничуком і Р. Бойком. Хор лучився спільно з духовенством в одну молитву, в якій просили милосердного Господа про прийняття душі спочилого слуги Божого о. Василя у царство Своє, там де всі праведні спочивають.

Участь у раніших відправах взяло все Духовенство, котре служило Чин Похорону попереднього вечора.

Божественна Літургія і закінчення похорону відбулися 23-го серпня 1990 року.

Співали всі священики з участю катедральних дяків і других співців. Після прочитання Св. Євангелії змістовну проповідь про ревну та взірцеву душпастирську працю о. Василя, та її вклад для Української Православної Церкви в Канаді сказав Архиєпископ Іван. Про життєвий шлях о. Василя, вірне служіння народу говорив настоятель Катедри Св. Івана о. Прот. М. Равлюк. Він також сказав прощальне слово й висловив співчуття родині покійного.

До труни з тілом покійного о. Василя вложено грудочку землі й зілля з рідного села в Україні, звідки привезла дочка Леся в 1974 році.

Останнє мирування довершив Архиєпископ Іван.

Тлінні останки перевезено на цвинтар „Св. Михаїла", на місце вічного спочинку. Похований покійний о. Василь в ряді з другими вже покій-

ними священослужителями нашої Української Православної Церкви.

З цвинтаря всі прийшли до Катедральної авдиторії на похоронну трапезу. В часі короткої програми, яку переводив настоятель о. Прот. М. О. Равлюк, були щирі вислови співчуття родині. Отець Прот. В. Макаренко, голова Президії Консисторії, прочитав листа-співчуття від Його Блаженства ВАСИЛІЯ, в якому Первоієрарх підкріпив родину на дусі, згадуючи покійного о. Василя, як одного з визначних священиків нашої Церкви й який зробив великий духовий вклад в наше релігійне й національне життя в Канаді. Отець В. Макаренко також прочитав щирі співчуття від Владики ЮРІЯ і висловив співчуття від Консисторії. Від присутнього духовенства висловив співчуття Архиєпископ ІВАН, від Західньої Єпархії о. Митрат. Крищук і від Місійної Округи о. Прот. О. Гупка. Також кілька щирих слів висловив о. Прот. П. Зубрицький з Ту Гилс.

Отець Прот. М. О. Равлюк висловив щирі співчуття в імені Святішого Патріярха, Митрополита МСТИСЛАВА з США, який йому особисто по телефоні переказав. Дальше висловлювали співчуття: п. Омелян Єринюк — голова катедральної громади св. Івана, пані Мирослава Фербей — голова Союзу Українок Канади при катедрі св. Івана, п. Іван Хриптул — від Ордену Св. Андрея, д-р Павло Кіт — голова Т-ва Українців Самостійників, а п. Стефан Кобилка прочитав лист-співчуття від громади Пресв. Тройці й Парафіяльної Округи з Канори, Саскачеван. Були ще писемні співчуття від церковних громад і Союзу Українок: Форт Френсис, Онтаріо, Йорктон і Канора, Саскачеван, та телеграми-співчуття з України.

Покійний о. Прот. Василь Бойчук залишив в глибокому смутку дружину Ольгу й дочок: Лесю, яка працює лікаркою в Едмонтоні, й Марту, заміжню за Джимом Ліндлем, які мешкають і працюють по своїх професіях в Сакраменті, Каліфорнія (США).

Залишив покійний о. Василь в Україні: брата Івана, сестру Параню й інших з близької і дальшої родини. Також залишив по-за межами Батьківщини багато приятелів і рідних, як в Англії, Німеччині, Америці, Канаді та в Едмонтоні.

Нехай Господь Бог оселить душу спочилого слуги Свого в оселях праведних, а канадська земля, нехай буде йому легкою.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

о. М.О.Р. і О.Б.

ЗАУПОКІЙНА БОЖЕСТВЕННА СЛУЖБА БОЖА В 40-ий ДЕНЬ УПОКОЄННЯ СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ПРОТОІЄРЕЯ ВАСИЛЯ БОЙЧУКА ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА

В середу, 26 вересня 1990 року о год. 10:00 ранку в катедрі св. Івана в Едмонтоні, була відслужена заупокійна Свята Літургія і Панахида в 40-ий день від упокоєння світлої пам'яті протоієрея Василя Бойчука. В поминальних відправах взяли участь священики міста Едмонтону, Архиєпископ Іван і велике число вірних.

Трапезу закінчено молитвою Архиєп. Івана й відспіванням покійному о. Василеві „Вічная пам'ять".

„Зо святими упокой, Христе, душу слуги
Свойого, де немає ні болю, ні журби,
ні зітхання, а життя безконечне!"

Вічна йому пам'ять!

о. М.О.Р. і О.Б.

У світлу пам'ять отця протоієрея Василя Бойчука складено пожертви;

1) На Катедру св. Івана в Едмонтоні 1,277.87 дол.
2) На поміч „дітям Чорнобиля" 3.349.50 дол.
3) На фонд Біблії — 2.531.60 дол.
3) На Колеґію Св. Андрея, Вінніпеґ, Ман. 135.00 дол.
4) На журнал „Промінь", Вінніпеґ, Ман. 125.00 дол. (див. пресфонд)
5) На фундацію СУС, Торонто, Онт. 25.00 дол. — Фіона Пелех, Едмонтон, Альта.

Всім жертводавцям **Щира Подяка.**

ЩИРА ПОДЯКА

Цією дорогою висловлюємо нашу щиросердечну подяку Всечесному Духовенству й вірним Української Православної Церкви в Едмонтоні й з-поза Едмонтону та приятелям за молитви й участь в Похоронних відправах світлої пам'яті протоієрея Василя Бойчука, який упокоївся 17 серпня 1990 року в Едмонтоні, Альберта.

Глибоку подяку висловлюємо Високопреосвященнішому Архиєпископові Іванові за очолення всіх похоронних служб.

Висловлюємо щиру подяку Його Святості, Святішому Мстиславові, Патріярхові Києва і всієї України й Митрополитові Української Автокефальної Православної Церкви в США та в Австралії, за взнеслі й глибоко підкріпляючі слова співчуття. Щиросердечно дякуємо нашій Ієрархії за їх щирі співчуття: Його Блаженству Митрополитові Василію, Архиєпископові Іванові, єпископові Юрію і протоієреєві Василеві Макаренкові — голові Президії Консисторії.

Сердечно дякуємо Отцям Духовним, які брали участь у Відправах. Щиросердечна подяка труноносцям, яких було дванадцять: Отцям Духовним, членам родини й молодим співакам з гуртка „Дружба". Ці молоді співаки рік річно відвідували о. Василя в лікарні: на Різдво Христове з колядою „Бог Предвічний народився...", а на Великдень приносили радісну вістку „Христос Воскрес".

Катедральному хорові й його дириґентці Лесі Чумер, дякам — п.п. А. Мельничукові й Р. Бойкові та другим співцям щире спасибі. Щира подяка членам Ордену Св. Андрея за їх співчуття і за почесну прислугу під час Похоронних Відправ.

За молитви, вислови співчуття, квіти й пожертви на Нев'янучий вінок у пам'ять прот. Василя Бойчука, сердечно дякуємо таким церковним громадам і організаціям: громаді Пресв. Тройці — в Ґлендоні, Альберта, св. Юрія — в Форт Френцис, Онтаріо, Св. Преображення — в Йорктоні, Саскачеван, Пресв. Тройці — в Канорі, Саскачеван й св. Івана — в Едмонтоні, Альберта. Західній Єпархії і Місійній окрузі Едмонтону, Т-ву Українців Самостійників — в Едмонтоні. Відділам Союзу Українок Канади: ім. Лесі Українки — Форт Френцис, Онт., ім. Олени Пчілки — Йорктон, Саск., ім. Марії Маркович — Канора, Саск., членкам відділу при катедрі св. Івана — в Едмонтоні, дякуємо за співчуття, за приготування трапези, за християнське ввічливе ставлення до родини в час нашого смутку, а Катедральній громаді за їх поміч.

Сердечну подяку висловлюємо Товариству Старших „Дніпро" в Едмонтоні за їх молитви, співчуття й квіти на свіжу могилу покійного о. Василя. Всі вони, як одна родина, прийшли з поміччю та розрадою для нас в такий болючий і сумний час.

Висловлюємо щиру подяку д-рові Денисові Крептулові за його довголітню й дбайливу лікарську опіку над хворим о. Василем, від коли він переїхав до Едмонтону.

Від початку захворіння о. Василя в Канорі, Саскачеван, з вдячністю споминаємо д-ра Олександра Данильчука, який подав свою першу поміч о. Василеві. Пані Катерині Лаб'юк з Канори щире спасибі за її благородні й шляхотні денні відвідини о. Василя і поміч від часу його захворіння аж до виїзду до Едмонтону.

За відвідини й духовне підкріплення о. Василя в лікарні дякуємо Архиєпископові Іванові, митр. прот. д-рові І. Стусові, прот. О. Губці, митр. прот. М. Крищукові, архипресвітерові Г. Василіву й добр. Марії, протопресвітерові О. Флякові й усім священикам з Едмонтону. Сердечна подяка прот. Я. Пукові з Веґревилу, Альберта, й протопресвітерові Дм. Лучакові з Вінніпеґу, який в часі свого побуту в Едмонтоні, давав духовну опіку о. Василеві в лікарні.

Особливо дякуємо протоієрееві М. О. Равлюкові, настоятелеві катедри Св. Івана, за всебічну допомогу, розраду в нашому смутку, а найголовніше, то сердечно дякуємо йому за постійні молитви, відвідини о. Василя в лікарні, за постійну духовну опіку, як уділення Св. Таїнств Причастя й Оливопомазання.

Не забув о. Миколай і за „40-літній ювілей священства" о. Василя в 1988 році. В шпитальній кімнаті в присутності родини й добр. Ґені Равлюк, відслужив Молебень і запричастив немічного собрата. Ця молитва й зворушлива хвилина лишаться на все життя для родини й там всіх присутніх.

Лишаться в пам'яті родині й кожнорічні відвідини на Великодні Свята, як митр. прот. д-р І. Стус зараз по Великодній Службі Божій раненько відвідував хворого о. Василя в лікарні з радісним поздоровленням „Христос Воскрес", приносячи своєму собратові просфору, крашанку, а то й традиційну писанку.

Щира подяка нашій родині Масло в Едмонтоні за їх велику поміч для о. Василя, коли її було так потрібно в увесь час його лікування в Едмонтоні.

Дуже дякуємо похоронному заведенню „Парк Меморіял" за дбайливуй солідну обслугу, як також висловлюємо нашу вдячність міській едмонтонській поліції за взірцевий порядок у супроводі похоронних авт на цвинтар св. Михаїла.

За молитви, співчуття і телеграми від рідних з України та поза межами України щире всім спасибі!

Глибока подяка всім людям доброї волі, яких імен тут не згадуємо, за молитви, за останню прислугу покійному о. Василеві й всім тим, що зложили пожертви на „Нев'янучий Вінок" в світлу пам'ять протоієрея Василя Бойчука.

Вічна йому пам'ять!

Дружина добр. Ольга,
дочки: д-р. Леся Бойчук і Марта Ліндл
з чоловіком Джимом

У пам'ять дорогої дружини, мами, бабуні і прабабуні **Марії Голубець,** яка народилася 5-го січня 1905 року, а померла 19 червня 1990 р., дарую як нев'янучий вінок на журнал „Промінь" $20.00.

муж Семен Голубець, Саск.

———————

На свіжу могилу блаженної пам'яті **Марії Голубець** замість квітів в її незабутню пам'ять членки Плезин Гил кружка при відд. ім. Ольги Кобилянської в Саскатуні дарують на журнал „Промінь" $30.00. Покійній Вічна Пам'ять! Родині висловлюємо щирі співчуття.

реф. Марія Дорош

———————

Замість квітів на могили покійних членок **Анни Вахняк, Марії Голубець і Маланії Пігач** відділ Союзу Українок Канади ім. О. Кобилянської в Саскатуні дарує $45.00, як нев'янучий вінок, на журнал „Промінь".

Вічним пам'ять покійним, а родинам висловлюємо щирі співчуття.

голова Анна Михайлюк
реф. Марія Дорош

———————

На свіжу могилу дорогої приятельки і заслуженої громадянки блаженної пам'яті **Маланки Пігач,** яка народилась 15 липня 1904 року, а померла 15 серпня 1990 року, в її світлу й незабутню пам'ять членки Плезин Гил кружка при відділі ім. О. Кобилянської в Саскатуні замість живих квітів дарують на журнал „Промінь" $30.00.

реф. Марія Дорош

———————

На свіжу могилу моєї дорогої приятельки бл. пам'яті **Наталії Наливайко,** як нев'янучий вінок дарую $10.00 на журнал „Промінь".

Родині висловлюю щире співчуття.

Ніна Криворучко
Гамільтон.

———————

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої членки **Маланки Кілюк,** котра відійшла у вічність 27 листопада 1990 р., товариство ім. Ольги Басараб дарує $25.00 на журнал „Промінь".

Нехай канадська земля буде їй легкою!

Савеля Гарах — голова
Оля Смитанюк — реф.
Геффорд, Саск.

Відділ ім. Доньки України в Тандер Бей, Онт. в світлу пам'ять бл. п. **Наталі Вацик,** яка упокоїлась 15 вересня, 1990 р. складає $25.00 на журнал „Промінь".

Покійна пані Вацик була основницею відділу, перша голова і довголітня щира працівниця в нашому відділі. Дочці Орисі з родиною і синові Іванові висловлюємо наші сердечні співчуття. Пам'ять про неї назавжди лишиться в наших серцях.

Орися Яремчук — голова

———————

Замість квітів на могилу мого дорогого мужа дарую на журнал „Промінь" $10.00.

В. Стукало,
Говкстон, Онт.

———————

Відділ Союзу Українок при громаді св. Іллі в Едмонтоні складає як нев'янучий вінок на свіжу могилу дорогої членкині бл. пам'яті **Еґнис Дукельські,** яка упокоїлась 21 листопада 1990 р. $25.00 на журнал „Промінь".

Вічна їм пам'ять, а родині щире співчуття.

Анна Доскоч
Едмонтон, Альберта.

———————

У світлу і незабутню пам'ять моїх дорогих родичів **Якима** і **Маланії Сурма,** котрі упокоїлись раніше, і у незабутню пам'ять мого найдорожчого мужа **Григорія Тарнопольського** замістьквітів дарую на журнал „Промінь" $35.00.

Пам'ять про них буде завжди між нами. Ми вас ніколи не забудемо!

Марія Тарнопольська
Мелфорт, Саск.

———————

У світлу і незабутню пам'ять дорогих батьків **Григорія Михалишина** (у 20-ту річницю упокоєння) і **Марії Михалишин** (у 17-ту річницю упокоєння) складаємо як нев'янучий вінок у їхню пам'ять $30.00 на журнал „Промінь".

дочка Наталя і Володимир Базюк,
внуки, правнуки.
Едмонтон

DONATIONS TO THE PROMIN PRESS FUND

Our sincere thanks to the following subscribers and friends who have sent in donations to our Promin Press Fund. Your continued support is truly appreciated.

U.W.A.C. Olha Kobylianska Branch, Saskatoon	$500.00
Mr. Fedir Andrushchak, Saskatoon	100.00
Anastasia Burianyk, Saskatoon	100.00
Maria Dorosh, Saskatoon	100.00
Alice Kripkyj, Saskatoon	100.00
U.W.A.C. Olha Kobylianska Branch of Whalley, Surrey, B.C.	100.00
U.W.A.C. of St. Vladimir's Church in Moose Jaw	100.00
Kateryna Romanchuk, Saskatoon	75.00
Maria Boychuk, Saskatoon	50.00
Anna Cholod, Saskatoon	50.00
Maria Harbus, Saskatoon	50.00
Maria Woroniuk, Saskatoon	50.00
U.W.A.C. Olha Kobylianska Branch, Meecham, Sask.	50.00
Provincial Executive of U.W.A.C. Saskatchewan	50.00
U.W.A.C. Olha Kobylianska Branch, Saskatoon	45.00
Mrs. Natalia Baziuk, Edmonton	30.00
Rosalia Borsa, Saskatoon	30.00
Mr. Nykola Budzak, Saskatoon	30.00
Natalia Deptuch, Saskatoon	30.00
Luba Figol, Saskatoon	30.00
Anna Harasymchuk, Saskatoon	30.00
Petrynia and Stanislaw Hawryliw, Saskatoon	30.00
Anna Hluchaniuk, Saskatoon	30.00
Dr. Halya Hnatyshyn, Saskatoon	30.00
Olesia Kindrachuk, Saskatoon	30.00
Alicia Klapoushak, Saskatoon	30.00
Anna Klapoushak, Saskatoon	30.00
Teklia Larionyk, Saskatoon	30.00
Halya Maksymiuk, Saskatoon	30.00
Anna Myhaliuk, Saskatoon	30.00
Stefania Myhasiw, Saskatoon	30.00
Mrs. Julia Nikiforuk, Scarborough	30.00
Myhalina Nykyforuk, Saskatoon	30.00
Anna Papish, Saskatoon	30.00
Maria Pernarovska, Saskatoon	30.00
Mrs. Olga Rudy, Redwator, Alta.	30.00
Mrs. Halia Sluzar, Mississauga	30.00
Mrs. Justyna Stefin, Edmonton	30.00
Dobr. Sophia Stratychuk, Winnipeg	30.00
Maria Tarnopolska and family, Melfort, Sask.	30.00
Maria Tkachuk, Saskatoon	30.00
Elizaveta Zaleschuk, Saskatoon	30.00
New Hromada Savings Credit Union, Saskatoon	30.00
Seniors Club at Holy Trinity Ukrainian Orthodox Cathedral	30.00
U.W.A.C. Olha Kobylianska Branch in Saskatoon	30.00
Maria Chayka, Saskatoon	25.00
Olha and Nykola Hawrysh, Saskatoon	25.00
Mrs. Anna Kotyshyn, Vegreville, Alta.	25.00
Maria Savicka, Saskatoon	25.00
Maria Svyk, Saskatoon	25.00
U.W.A.C. Daughters of Ukraine Branch in Thunder Bay	25.00
U.W.A.C. Olha Bassarabova Branch in Halford, Sask.	25.00
Ukrainian Orthodox Women's Association of Stenem, Sask.	25.00
U.W.A.C. of St. Elia's Parish in Edmonton	25.00
Rosalia German, Saskatoon	20.00
Semen Holubetz, Saskatoon	20.00
Anna Ivanchuk, Saskatoon	20.00
Dr. T. Lysyk, Grimsby, Ont.	20.00
Paulina Oleniuk, Saskatoon	20.00
Victoria Rak, Saskatoon	20.00
Anna and Ivan Semko, Saskatoon	20.00
Emelia Tabashniuk, Saskatoon	20.00
U.W.A.C. Daughter of Ukraine Branch in Montreal	20.00
O. Burak, Grimsby	10.00
P. Burak, Grimsby	10.00
Maria Chuhaniuk, Saskatoon	10.00
Anna Chuy, Saskatoon	10.00
Wasylyna Dobnia, Saskatoon	10.00
Mrs. Jessie Drul, Oakburn, Man.	10.00
Olha Dvernychuk, Saskatoon	10.00
Anna Fedeyko, Saskatoon	10.00
Mrs. O. Hunko, Montreal	10.00
Olha Kinar, Saskatoon	10.00
Maria Kindrachuk, Saskatoon	10.00
M. Kolisnyk, Grimsby	10.00
Nina Kryworuchko, Hamilton	10.00
Rev, V. Kushnir, Grimsby	10.00
Mrs. Mary Lobay, Edmonton	10.00
A. Luchkiv, Grimsby	10.00
Phyllis Luciuk, Saskatoon	10.00
Mrs. M. Malanchuk, Montreal	10.00
Olha Masnyk, Saskatoon	10.00
Stefania Nedilenko, Saskatoon	10.00
Slava Oleksyn, Saskatoon	10.00
Paulina Ostapovych, Saskatoon	10.00
Alice Prociuk, Saskatoon	10.00
V. Royenko, Grimsby	10.00
Zoria Shevchuk, Wynyard, Sask.	10.00
Savellia Sorochko, Saskatoon	10.00
Mrs. Myroslawa Spytkowsky, Beamsville, Ont.	10.00
Mrs. Anna Stachiw, Thornhill, Ont.	10.00
Elsie Stefaniuk, Saskatoon	10.00
Nellie Stocki, Vancouver	10.00
Mrs. Valentyna Stukalo, Hawkeston, Ont.	10.00
Mrs. M. Tekela, Montreal	10.00
Anna Verezhak, Saskatoon	10.00
Pauline Yaremchuk, Myrnam, Sask.	10.00
Mary Antonishra, Surrey, B.C.	5.00
Mrs. Anna Bonk, Edmonton	5.00
V. Boychuk, Grimsby	5.00
Antonia Dobrowolski, Surrey	5.00
Mrs. Nila Gawa, Toronto	5.00
Anna Havryliw, Saskatoon	5.00
Mrs. S. Hiritsch, Montreal	5.00

Antosia Horachyk, Saskatoon	5.00
Julia Kowal, Saskatoon	5.00
Mrs. O. Kowcz, Montreal	5.00
Nellie Krawchuk, Surrey	5.00
Maria Labach, Saskatoon	5.00
Mrs. Irene Langer, Toronto	5.00
Marta Lasarowych, Saskatoon	5.00
Marta Lebedowych, Surrey	5.00
Myhalina Lemko, Saskatoon	5.00
Mrs. Lena Lesak, Surrey	5.00
Stefan Makiw, Saskatoon	5.00
Maria Maniuk, Surrey	5.00
Mrs. Parackevia Markus, Montreal	5.00
Nellie Myhaliuk, Saskatoon	5.00
M. Nechay, Grimsby	5.00
Anna Olynyk, Saskatoon	5.00
Kateryna Parchevska, Saskatoon	5.00
Maria Peatz, Saskatoon	5.00
Y. Royenko, Grimsby	5.00
Mrs. O. Rusyn, Montreal	5.00
S. Shpytkowski, Grimsby	5.00
Dobr. P. Swyrydenko, Brampton, Ont.	5.00
Myhalina Symchych, Saskatoon	5.00
S. Trochanovsky, Grimsby	5.00
Nettie Urick, Thunder Bay	5.00
Lena Yaremchuk, Myrnam, Sask.	5.00
A. Yaworsky, Grimsby	5.00
Mrs. Olga Zastawny, Cudworth, Sask.	5.00
Carola Zavydiuk, Saskatoon	5.00
Mrs. O. Dudnyk, Montreal	4.00
M. Kachura, Grimsby	4.00
Maria Kalyn, Saskatoon	4.00
A. Vozniuk, Grimsby	3.00
V. Cherneyev, Grimsby	2.00
Emelia Lyciuk, Saskatoon	2.00
I. Gavryletz, Grymsby	1.00

*Please note that the above is a list of donations received by the copy deadline of February 15, 1991. All doantions received after this date and prior to our next copy deadline of March 15, 1991 will be published in the following issue of Promin (April 1991).

ДО УВАГИ НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ

У зв'язку з уведенням нового державного податку, знаного (GST), передплата на „Промінь" змінилася:

у Канаді — **$17.00** річно,
в інших країнах — **$20.00** річно,
ціна одного числа — **$2.00.**

Ці передплати включають державний податок (GST).

СМАЧНОГО!

ГРЕЧАНИКИ

У підігрітому до 30⁰ молоці розводять дріжджі, сіль, цукор. Потім кладуть яйця, всипають просіяне гречане борошно, замішують густе тісто і ставлять у тепле місце на півтори-дві години, щоб воно підійшло. Після того знову вимішують і дають удруге підійти.

Далі його викладають на посипану борошном дошку, формують довгі батончики, кладуть на змащене жиром деко, дають підійти.

Потім батончики нарізають через кожні 2 — 3 см ножем, змащеним олією, і випікають у духовці. Готові гречаники добре змащують підсмаженою олією і розділяють по лінії надрізів.

Подають зі сметаною.

На 300 г. борошна — ложка масла, 2 ложечки цукру, яйце, 10 г дріжджів, півсклянки молока, 2 ложки олії.

ПАМПУШКИ З ЧАСНИКОМ

У теплій воді розчиняють дріжджі, цукор, сіль і з четвертою частиною борошна замішують тісто, якому дають підійти. Потім додають решту борошна, олію, добре вимішують і знову ставлять, щоб підійшло.

З готового тіста викачують кульки по 25 г, надають форми булочок, знову дають підійти і випікають у духовці.

У розтертий часник із сіллю додають олію, кип'ячену воду і добре розмішують.

Перед тим, як подавати на стіл, пампушки поливають цією підливою.

На 400 г борошна для тіста — ложка цукру, 12 г дріжджів, 10 г олії, чверть склянки води.

Для підливи — 30 г часнику, ложка олії, півсклянки води, трохи солі.

ШУЛИКИ З МЕДОМ

У просіяне борошно кладуть розтерті з медом яйця, додають соду, сіль, мак, молоко, масло. З усіх цих продуктів замішують круте тісто, розкачують його завтовшки 2 — 3 мм, кладуть на лист, проколюють у кількох місцях виделкою і випікають у духовці до готовності. Промитий і добре розмочений мак розтирають, поступово додаючи кип'ячену воду до утворення макового молока, потім, безперервно помішуючи, вливають мак, мед, і розводять кип'яченою водою. Цією підливою заливають шматочки випеченого шулика і добре перемішують.

На 2 склянки пшеничного борошна — 4 ложки молока, яйце, ложка меду, ложка маку, півложечки соди, ложка вершкового масла.

Для підливи — півсклянки.

ПОДЯКА

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ ЖУРНАЛУ „ПРОМІНЬ"!

Я звертаюсь до Вас з великою просьбою.

Хочу через Ваш журнал висловити щиру подяку моїй родині — Сорочці Савелії і Сорочці Михайлу, — які проживають в м. Саскатун. Я гостювала в них в листопаді-грудні 1990 р. Я дуже вдячна їм за їхню доброту, щирість, людяність.

Нехай Бог дасть їм міцного здоров'я, добрих років життя і всіх земних благ.

З пошаною

Оксана Слотюк
м. Тернопіль, Україна

CHANGE IN SUBSCRIPTION RATES

We wish to inform our subscribers that due to the new Canadian Goods and Services Tax (GST) our subscription rates for "Promin" have been increassed as follows:

Canadian subscription — **$17.00**
U.S. and other foreign subscriptions — **$20.00**
single copy prices — **$2.00 per copy.**

These prices now **include** the GST (so it is not necessary to try to calculate how much to add on) and come into effect for all 1991 subscriptions immediately.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

В САСКАТУНІ, САСК.

РЕЛІГІЙНІ	**ЦІНА**
СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, Прот. д-р І. Стус (Feast DAYS OF THE ORTHODOX CHURCH) Bilingual	5.00
ІСТОРИЧНІ	
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ (м'яка обкладинка)	1.00
ПІВСТОЛІТТЯ НА ГРОМАДСЬКІЙ НИВІ, Н. Когуська (A HALF-CENTURY OF SERVICE TO THE COMMUNITY) Bilingual	40.00
НАРИСИ З УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — 3 томи, С. Стечишин, С. Яременко, В. Ревуцький, І. Кейван (ESSAYS FROM THE UKRAINIAN KULTURE) Bilingual	20.00
UKRAINIAN CANADIANA (English only)	10.00
ЛІТЕРАТУРА	
НА ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	5.00
МИСТЕЦТВО	
UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (English only)	8.00
UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (Sheets)	3.00
SPECIMEN EMBROIDERIES OF THE PEASANT HOME INDUSTRY IN BUKOVINIAN (Bilingual)	30.00
UKRAINIAN DAUGHTERS COOK BOOK Regina UWAC	12.00
ПРОГРАМИ	
НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ, ПІСНІ З НОТАМИ, слова Л. Українки	1.00
ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА	
П'ЄСИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ	1.00
ДИВИСЬ-СЛУХАЙ-ГОВОРИ С. Василишин Кн. 1, 2, 3	5.00
ЗБІРНИК ДЛЯ ДІТЕЙ, А. Данилович	5.00
РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ, П. Пауш	1.00
ДУХОВНІ ПІСНІ	4.00
PROMOTIONAL SUPPLIES	
ПОРТРЕТИ Л. УКРАЇНКИ, О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	each 1.00
ПРАПОРИ З ІМ'ЯМ ВІДДІЛУ НА СТРІЧЦІ	35.00
ГРАМОТИ: 25-літ, Почесні, бланки грамот — можна висувати роки	1.75, 2.75, 3.00
SMOLOSKYPS	10.00
SPOONS WITH SMOLOSKYP	5.00
HASTI NOTES AND ENVELOPES WITH SMOLOSKYP INSIGNIA	Doz. 3.00
PLACE CARDS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA	50 cards 10.00
SERVIETTES WITH SMOLOSKYP INSIGNIA	18 штук і Tax 2.75
POST CARDS: St. Volodymyr, St. Olha, St. Volodymyr and St. Olha	each 0.50
VIDEO CASETTE: V.C.R. 100th ANNIVERSARY UKRAINIAN WOMEN'S MOVMENT Part I English only	20.00

I C-13 OCT 90
HAWRYSH MRS K
13703 BUENA VISTA RD
EDMONTON ALTA
T5R 5R5